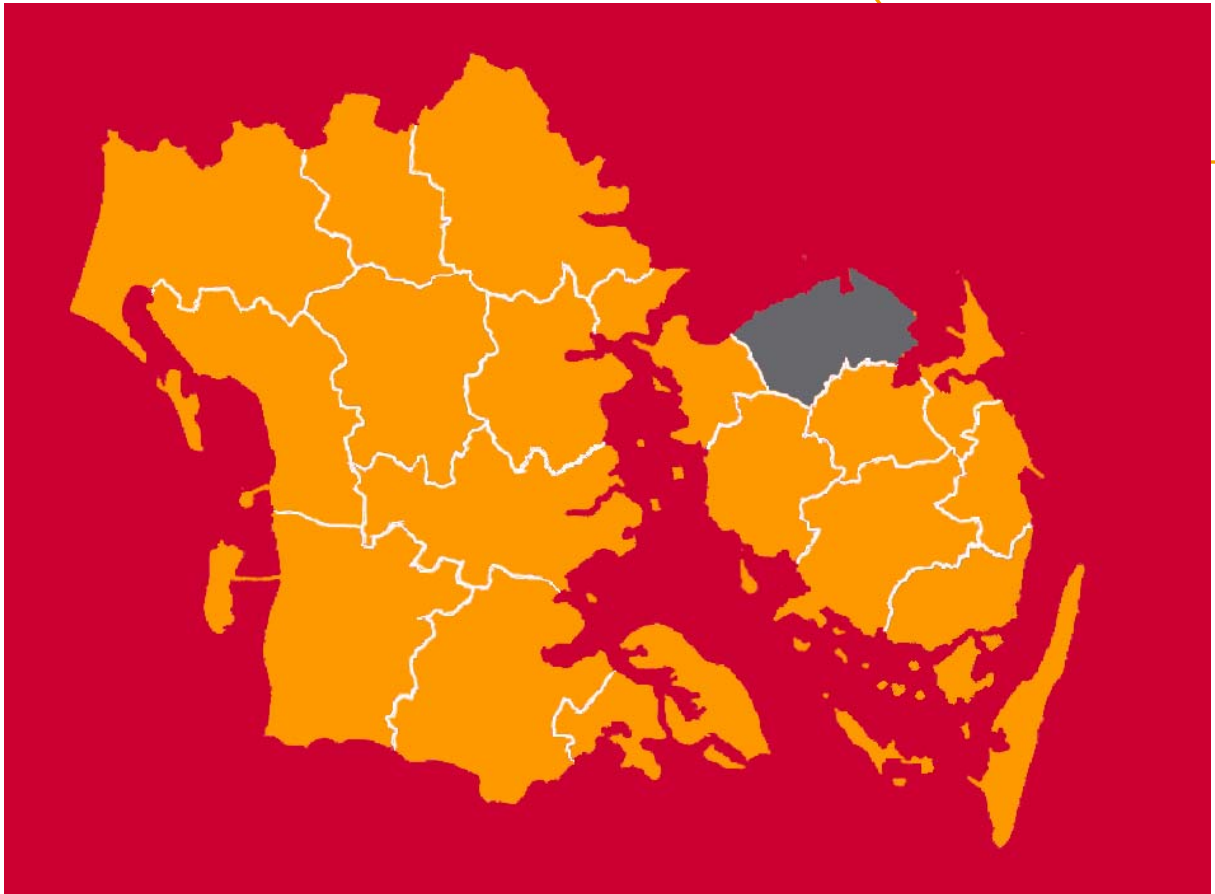

Analyse af de permanent forsørgede i Nordfyns Kommune

udvikling, indsats, potentialer

februar 2011

Forord

I Danmark har vi en udvikling med færre i arbejdsstyrken og stadig flere på permanente offentlige ydelse. At forebygge og begrænse tilgangen af borgere på permanente ydelser er en fælles udfordring for hovedparten af kommunerne i Syddanmark.

For at understøtte kommunernes arbejde med denne udfordring, har Beskæftigelsesregion Syddanmark i samarbejde med Odense, Nordfyn, Tønder og Sønderborg Kommuner igangsat et fælles analyse- og udviklingsprojekt.

Projektet består af flere elementer:

- Kvantitativ registerbaseret analyse
- Sagsgennemgang
- Interviews med ledere og medarbejdere i jobcentrene
- Typologisering af borgere i risiko for at ende på permanente ydelser
- Afvikling af lokale seminarer

De fire første elementer har udgjort baggrundsmaterialet for de lokale seminarer og skal understøtte det videre arbejde med målsætninger, planer og indsatser for en forandring, hvor flere borgere med risiko for at ende på permanente offentlige ydelser kan gives et alternativ, som helt eller delvist fører dem tilbage i job.

På baggrund af projektet er der udarbejdet 4 lokale rapporter, en for hvert af de deltagende jobcentre, samt en regional rapport med fokus på hele Syddanmark.

Rapporterne indeholder en række statistiske data, som er suppleret med viden og erfaringer fra de øvrige delelementer i projektet. Derudover indeholder rapportererne bud på potentialer og anbefalinger i forhold til udvikling og styrkelse af kommunernes fremadrettede indsats på området.

Det er Beskæftigelsesregionens håb, at rapporten kan danne afsæt for og understøtte Nordfyns Kommunes videre arbejde med at forebygge og begrænse antallet af borgere på permanente forsørgelsesydelse.

Med venlig hilsen

Karl Schmidt
Regionsdirektør

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og sammenfatning	1
1.1. Indledning	1
1.2. Sammenfatning af rapportens resultater	3
1.3. Anbefalinger	8
2. Udviklingen i antallet af permanent forsørgede	11
2.1. Stigning i antal permanent forsørgede i Nordfyn i de senere år	11
2.2. Højere andel af permanent forsørgede blandt befolkningen.....	12
2.3. Betydningen af demografiske ændringer for udviklingen	13
2.4. Betydning af flyttemønstre for udviklingen	14
2.5. Udviklingen afspejler et højt niveau i antallet af nytilkendelser	15
2.6. Gruppen af permanent forsørgede kommer typisk fra kontanthjælp og sygedagpenge	16
3. De permanent forsørgede: Sammensætning og karakteristika	17
3.1. Gruppens karakteristika: Køn, alder og herkomst	18
3.2. Førtidspension og diagnoser	19
4. Borgernes vej til permanente forsørgelsesydelse	20
4.1. Tilgang til fleksjob – fra hvilke ydelser og fra hvilke brancher?	21
4.2. Brancher og fleksjob.....	22
4.3. Tilgang og afgang fra ledighedsydelse	23
4.4. Borgernes vej til førtidspension.....	25
4.5. Tilgang af kontanthjælpsmodtagere	27
4.6. Tilgang af sygedagpengemodtagere	27
4.7. Typologier af borgere i risiko for permanent forsørgelse.....	29
5. Jobcentrets indsats for at begrænse permanent forsørgelse	36
5.1. Arbejdsmarkedsrettede tiltag forud for førtidspension.....	37
5.2. Aktive tilbud til modtagere af ledighedsydelse	38
5.3. Indsatsen for indsatsklare kontanthjælpsmodtagere	39
5.4. Indsatsen for sygedagpengemodtagere	41
5.5. Øvrige data om indsatsen fra sagsgennemgangen	43
6. Potentialer for udvikling af indsatsen i Nordfyns Kommune	43
7. Bilag 1: Data og dataindsamling	47
8. Bilag 2: Beregningseksempler på den fremtidige udvikling	48
9. Bilag 3: Fremskrivning mod år 2025	50

1. Indledning og sammenfatning

1.1. Indledning

Beskæftigelsesministeren har med det nye ministermål for 2011 valgt at sætte særlig fokus på jobcentrenes indsats for at begrænse antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse.

Ministerens mål 2:

Jobcentrene skal sikre, at antallet af personer på permanente forsørgelsesordninger (ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension) begrænses mest muligt.

En aktiv og målrettet indsats for at begrænse antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse er vigtig at flere grunde.

For det første står Danmark overfor en betydelig arbejdsstyrkeudfordring. Det er derfor centralt, at flest mulige borgere fastholdes i en tilknytning til arbejdsmarkedet og ikke placeres på en permanent forsørgelsesydelse uden for arbejdsstyrken eller i udkanten af arbejdsstyrken.

For det andet kan tilkendelse af permanent forsørgelse betyde en marginalisering af den enkelte borger, hvor borgeren permanent mister tilknytningen til arbejdsmarkedet og dermed det netværk, de sociale relationer og de økonomiske muligheder mv., der knytter sig til et aktivt arbejdsliv.

For det tredje har antallet af borgere på permanente forsørgelsesydelse langsigtede og betydelige konsekvenser for samfundsøkonomien herunder økonomien i den enkelte kommune.

For det fjerde er antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse på landsplan steget igennem de seneste år. En udvikling, der er bekymrende på baggrund af ovennævnte.

Borgernes retssikkerhed og regler om bevilling af permanente ydelser

Kommunens tilkendelse af de permanente ydelser til borgerne er reguleret i den samlede beskæftigelseslovgivning. Kommunens sagsbehandling af sagerne er helt overordnet reguleret i retssikkerhedsloven, hvor principper for borgernes rettigheder og kommunens administration beskrives. Det vil f.eks. følge af disse principper, at kommunen skal træffe afgørelse om bevilling af førtidspension, når det er dokumenteret, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat, og at borgeren ikke kan forsørge sig selv gennem arbejde. Det betyder, at en reduktion i antallet af bevillinger af førtidspensioner (og bevillinger af fleksjob) ikke kan tage udgangspunkt i en ændring i den bevillingsmæssige praksis – men skal udspringe af ændringer i indsats og tilbud.

Af reglerne om de tre permanente ydelser fremgår:

Førtidspension

Det er en betingelse for at få førtidspension, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat, og at nedsættelsen er af et sådant omfang, at borgeren uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Det skal være klart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres på nogen måde.

Det følger herudover af lovgivningen, at kommunen skal behandle en henvendelse om førtidspension forhold til alle de muligheder, der findes for at yde hjælp efter den sociale lovgivning i overensstemmelse med retssikkerhedslovens bestemmelser.

Fleksjob

Fleksjob bevilges på tilsvarende måde til borgere, som ligeledes har en varigt nedsat arbejdsevne, men hvor der er tale om en restarbejdsevne, der kan udnyttes erhvervsmæssigt. Det skal være klart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres på nogen måde.

Ledighedsydelse

Ledighedsydelse er i princippet en ydelse, der gives til fleksjobvisiterede, som er ledige – enten fordi de venter på deres første fleksjob, eller fordi de har mistet deres fleksjob.

Udfordringen i Nordfyns Kommune

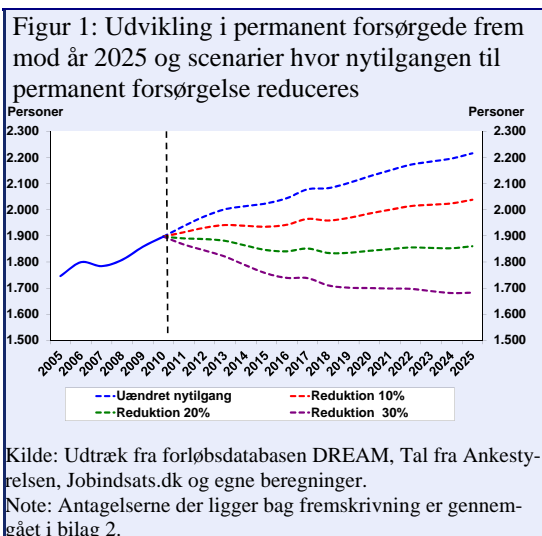
I Nordfyns Kommune er antallet af permanent forsørgede steget med godt 100 personer siden 2005. I alt var der i 2010 ca. 1.900 personer, som modtog permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune.

Fortsætter de seneste års udvikling vil antallet af permanent forsørgede i Nordfyns Kommune nærme sig 2.200 personer i år 2025, jf. figur 1. Stigningen skyldes dels antallet af nytilkendelser og dels, at de personer der, tilkendes en permanent forsørgelsesydelse, typisk vil være mange år på ydelsen. Afgangen fra gruppen af personer på permanente forsørgelsesydelse er begrænset. Afgangen er typisk personer, der når en alder, hvor de overgår til folkepension.

Skal antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune fastholdes på det nuværende niveau på ca. 1.900 personer, kræver det en reduktion i nytilkendelserne på 20 pct. frem mod 2025.

Og skal der opnås et fald i antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune, skal der ske en reduktion i antallet af nytilkendelser med op mod 30 pct.

Som nævnt ovenfor har udviklingen i antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse stor betydning for kommunens økonomi.

I Tabel 1 er vist en fremskrivning af Nordfyns Kommunes udgifter til permanent forsørgelse i 2015 - alt efter om tilgangen til permanent forsørgelse er uændret, eller om det lykkes at reducere nytilgangen.

Tabel 1: Kommunale udgifter til permanent forsørgelse i Nordfyn i 2010 og i 2015 under forskellige scenarier

Økonomi	Årlig udgift per fuldtidsperson	Udgift 2010	Udgift 2015			
			Uændret	Reduk. 10%	Reduk. 20%	Reduk. 30%
Førtidspension	72.987 kr.	110 mio. kr.	117 mio. kr.	113 mio. kr.	108 mio. kr.	104 mio. kr.
Fleksjob	59.123 kr.	19 mio. kr.	17 mio. kr.	16 mio. kr.	15 mio. kr.	14 mio. kr.
Ledighedsydelse	107.752 kr.	9 mio. kr.	14 mio. kr.	13 mio. kr.	11 mio. kr.	10 mio. kr.
Udgift i alt	72.151 kr.	137 mio. kr.	148 mio. kr.	142 mio. kr.	135 mio. kr.	128 mio. kr.

Kilde: Udtræk fra forløbsdatabasen DREAM, Tal fra Ankestyrelsen, Jobindsats.dk og egne beregninger. Beregningerne er uddybet i bilag 1.

Anm.: Udgifterne er i faste priser. Enhedsudgiften til fleksjobmodtagere er oplyst af Jobcenter Nordfyn.

Ved en uændret tilgang til permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune vil kommunens udgifter i 2015 være steget med ca. 11 mio. kr. i forhold til 2010. Det er udgiften til ledighedsydelse og førtidspension, der vil vokse.

Nordfyns Kommune står således overfor en betydelig udfordring i forhold til at vende de seneste års stigning i antallet af personer på permanent forsørgelsesydelse.

Skal antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse holdes på det nuværende niveau, kræver det en reduktion i nytilkendelser på op mod 20 pct. frem til 2025. Og skal udgifterne holdes på det nuværende niveau, kræver det tilsvarende en reduktion i nytilkendelser på op mod 20 pct. frem til 2015.

Som nævnt indledningsvis er nærværende analyse tænkt som et bidrag og input til Nordfyns Kommunes arbejde med at udvikle indsatsen for at begrænse antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse mest muligt.

Det er håbet, at analysen kan danne afsæt for og understøtte Nordfyns Kommunes videre arbejde med at forebygge og begrænse antallet af borgere på permanente forsørgelsesydelse.

1.2. Sammenfatning af rapportens resultater

På baggrund af de forskellige analyse- og udviklingsaktiviteter kan udpeges og fremhæves en række udfordringer, opmærksomhedspunkter og muligheder i Nordfyns Kommunes videre arbejde med at forebygge og begrænse antallet af borgere på permanente forsørgelsesydelse. I sammenfatningen indgår således data fra den registerbaserede analyse, fra sagsgennemgangen, fra de gennemførte interviews og fra seminardagen.

Stigning på omkring 100 personer på permanente forsørgelsesydelse

I alt var der i juni 2010 ca. 1.800 personer, som modtog permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune. Heraf knap 1.500 på førtidspension, godt 300 i fleksjob og knap 100 på ledighedsydelse.

Antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune er steget med mellem 100 og 200 personer siden 2007. Det er særligt antallet af

fleksjobmodtagere (319) som er steget i perioden. Samlet er antallet af permanent forsørgede steget med ca. 6 pct.

Relativ stor stigning i antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse

I Nordfyns Kommune er der en større andel af befolkningen (knap 10 pct.) der modtager permanente forsørgelsesydelse end i Jammerbugt og Brønderslev (9 pct.), men færre end i Morsø (14 pct.). Andelen på permanente forsørgelsesydelse i Nordfyn svarer til andelen i Assens, Tønder og Billund.

Stigningen i antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune har været på niveau med stigningen i sammenligningskommunerne og på landsplan.

Samlet set hører Nordfyns Kommune til blandt de kommuner, som har haft en større tilgang end gennemsnittet, men dog har en lidt lavere andel af befolkningen på permanente forsørgelsesydelse.

Stigningen skyldes nytilkendelser af fleksjob og førtidspension

Stigningen i antallet af permanent forsørgede i Nordfyns Kommune kan ikke forklares ved, at befolkningen er blevet ældre og at flere derfor modtager permanent forsørgelse. Ligeledes kan stigningen ikke forklares ved tilflytning af personer på permanente forsørgelsesydelse fra andre kommuner.

De seneste års stigning i antallet af permanent forsørgede i Nordfyns Kommune skal derfor findes i en stigning i antallet af nytilkendelser til permanente ydelse. Særligt antallet af fleksjobtilkendelser er steget.

De permanent forsørgede kommer fra kontanthjælp og sygedagpenge

33 pct. af de personer der tilkendes en permanent forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune kommer fra kontanthjælp, 49 pct. kommer fra sygedagpenge og ca. 17 pct. kommer fra en ikke-offentlig forsørgelse.

En større del af de langvarige kontanthjælpssager i Nordfyns Kommune ender på en permanent forsørgelsesydelse end i sammenligningskommunerne.

Tilgangen fra henholdsvis kontanthjælp og sygedagpenge betyder, at jobcentres indsats for disse grupper har betydning for den fremtidige udvikling i antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse.

En begrænsning i antallet af permanent forsørgede kræver en tidlig indsats

Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser, at en begrænsning i antallet af borgere, der ender på en permanent forsørgelse forudsætter, at indsatsen er tidlig, forebyggende og ressourcefokuseret. Personer på kontanthjælp og sygedagpenge, der er i risiko for at blive permanent forsørgede, kan med fordel identificeres tidligt og herefter modtage målrettede tilbud, som har til formål at vende den truende udvikling og i stedet fastholde personen på arbejdsmarkedet.

Kvinder og de over 50-årige er overrepræsenteret

59 pct. af de permanent forsørgede er kvinder. De over 50-årige udgør en tilsvarende andel (59 pct.) af de permanent forsørgede. De unge under 30 år udgør kun 5 pct. af de permanent forsørgede.

Udviklingen i gruppen af permanent forsørgede i de seneste år har været karakteriseret ved, at der har været en lidt større stigning i antallet af permanent forsørgede blandt de unge under 30 år (0,9 procentpoint) end blandt de øvrige aldersgrupper.

Andelen af unge, der førtidspensioneres er høj

I forhold til nytilkendelser af førtidspension viser analysen, at en relativt stor andel af de nye førtidspensionister er unge under 30, idet 27 pct. af alle nytilkendelser gives til unge. I landet som helhed er andelen unge, der bevilges førtidspension kun 11 pct.

Særlig fremadrettet udfordring med indvandrere fra ikke-vestlige lande

Antallet af indvandrere fra ikke-vestlige lande på permanente forsørgelsesydelse er steget markant (2,5 procentpoint) siden 2007.

Indvandrere med oprindelse i ikke-vestlige lande udgør ca. 2,3 pct. af befolkningen i den erhvervsaktive alder i Nordfyn, men dog stadig kun ca. 2,1 pct. af alle modtagere af permanent forsørgelse. Det svarer til at ca. 9,4 pct. af indvandrerne i den erhvervsaktive alder modtager permanent offentlig forsørgelse, mens det tilsvarende tal for borgere af dansk herkomst er ca. 10 pct. Hermed er indvandrerne svagt underrepræsenteret blandt modtagerne af permanent forsørgelse, men denne underrepræsentation vil mindskes hvis stigningstakten forbliver særligt høj for denne gruppe.

Flere førtidspensioner med sammenhæng til psykiske diagnoser

En borger bliver tilkendt førtidspension på baggrund af en – i realiteten – ophævet arbejdssevne, hvortil der oftest er knyttet en diagnose.

61 af alle nytilkendelser af førtidspension i 2009 i Nordfyns Kommune havde sammenhæng med psykiske diagnoser (58 %), mens det tilsvarende tal i år 2000 kun var 10 (17 % pct.). Antallet af tilkendelser med sammenhæng til hjertekarsygdomme og sygdomme i nervesystem og sanseorganer har været stabilt eller svagt faldende siden år 2000.

Stigningen i antallet af førtidspensioner med sammenhæng til psykiske diagnoser har været stigende på landsplan til 49 pct. fra 2007-2009, men har været lidt større i Nordfyn (53 pct.) i samme periode.

Mange fleksjobbere kommer fra den offentlige sektor – få ender i denne.

Den offentlige sektor er en vigtig fødekilde for personer, der ender i fleksjob, og den offentlige sektor etablerer på den anden side også mange fleksjob på landsplan.

I Nordfyns kommune er det imidlertid markant, at færre bliver ansat i den offentlige sektor i fleksjob end på landsplan. Samtidig er der en mindre andel, der får fleksjob i den offentlige sektor end den andel, der tidligere arbejdede i denne.

Hvad kendetegner personer, der er i risiko for permanent forsørgelse

Analyserne, sagsgennemgangene og de gennemførte interviews i de fire projektkommuner viser, at der kan udarbejdes en række typologier for de personer, der er i risiko for at ende på permanente forsørgelsesydelse. Ud fra data, der stammer fra det samlede analyse- og udviklingsprojekt, er der udarbejdet 8 typologier:

Gruppe 1: Faglærte og ufaglærte over 40 år med fysiske lidelser

Personer i gruppen er typisk karakteriseret ved enten at have lidelser i bevægeapparatet som følge af nedslidning eller sygdomme i indre organer. I nogle tilfælde støder der psykiske problemer til som følge af sygdommeldingen. Kan være vanskelig at motivere til jobskift eller omskoling. Har en række ressourcer der kan bygges på i form af lang erhvervs erfaring, uddannelse, netværk på arbejdsmarkedet, positiv arbejdsidentitet, ofte et godt personligt netværk.

Gruppe 2: Kvinder med diffuse trætheds- og smertelidelser

Personer i gruppen er typisk karakteriseret ved at have en ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet gennem en længere periode via skift mellem job, sygedagpenge og ledighed. Har ofte depression, angst, stress, diffuse smertelidelser. Vil ofte være personlig usikker og har et ønske om at få lov til at være i fred og er ikke motiveret for at deltage i aktivitet. Har ofte en række ressourcer i form af erfaring fra arbejdsmarkedet, uddannelse, familie mv.

Gruppe 3: Indvandrere med anden etnisk baggrund end dansk

Personer i gruppen er karakteriseret ved at bestå af indvandrere, primært kvinder, i aldersgruppen 30-60 år med lange perioder på kontanthjælp, typisk uden uddannelse, dårlige dansk kundskaber, begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet og forskellige psykiske og/eller psykosomatiske lidelser. Gruppen ser ikke nødvendigvis sig selv som en del af arbejdsmarkedet.

Gruppe 4: Mænd med misbrugsproblemer

Personer i gruppen er karakteriseret ved at være mænd – ofte over 40 år – der har misbrug af alkohol og/eller stoffer. Har typisk historisk haft skiftende og ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet og har ofte en længere forudgående periode på kontanthjælp. Misbruget har ofte et omfang, hvor det er uforeneligt med at varetage et job. Misbruget vil ofte være kombineret med fysiske eller psykiske problemer. Personen vil ofte have begrænset beskæftigelsesmæssigt og personligt netværk. Kan have ressourcer i form af tidligere job erfaring og har i udgangspunkt en positiv arbejdsidentitet.

Gruppe 5: Unge med psykiske lidelser, eksklusiv psykotiske lidelser

Personer i gruppen er karakteriseret ved at være unge under 30 år med psykiske lidelser (eksklusiv psykotiske lidelser) og er typisk karakteriseret ved at være faldet fra en uddannelse, de har et begrænset netværk, har begrænset erfaring fra arbejdsmarkedet, manglende selvtillid, og der er ofte en grad af misbrug. Vil ofte have ressourcer i form af interesser, der kan opdyrkes og føres over i uddannelse eller job.

Gruppe 6: Flygtninge med posttraumatisk stresslidelse (PTSD)

Personer der er flygtninge og som har oplevelser fra krig, totur, forfølgelse mv. Personerne har forskellige grader af posttraumatisk stresslidelse. Vil ofte have ressourcer i form af mangeårig tilknytning til arbejdsmarkedet i hjemlandet og/eller i Danmark, har ofte gode dansk kundskaber og et vel fungerende netværk.

Gruppe 7: Personer med svære sindslidelser

Personer der har svære sindslidelser. Der vil ofte være tale om unge, der har diagnose på en psykisk sygdom (psykoser, bipolar sygdom, skizofreni mv.) inden det fyldte 18. år.

Gruppe 8: Unge med alvorlige fysiske og/eller psykiske handicap

Personer med alvorlige fysiske og/eller psykiske handicap. Der vil ofte være tale om unge med handicap der gør dem ude af stand til at forsørge sig selv.

En målgruppe udfordrer i forhold til indsats og tilbudsvifte

I analysen, i de afviklede interviews og på seminardagen er der især peget på en målgruppe, som udfordrer jobcentrets indsats og den tilbudsvifte, jobcentret har til rådighed. Det gælder unge personer med psykiske vanskeligheder og lidelser.

Kontanthjælpsmodtagere aktiveres 40 % af tiden forud for permanent forsørgelse

Sagsgennemgangen viser, at kontanthjælpsmodtagere der ender på en permanent forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune, har været i aktive tilbud i omkring 40 % af tiden, fra de starter i kontanthjælp til de overgår til en permanent forsørgelsesydelse.

Aktivering af sygedagpengemodtagere i over halvdelen af tiden forud permanent forsørgelse

Sagsgennemgangen viser, at sygedagpengemodtagere, der ender på en permanent forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune, har været i aktive tilbud ca. 56 pct. af tiden fra de starter på sygedagpenge til de overgår til en permanent forsørgelsesydelse.

Mindre aktivering til personer, der senere ender på førtidspension

De personer, der ender med at modtage førtidspension, har modtaget relativt mindre aktivering forud for tilkendelsen af førtidspension end de der ender på fleksjob eller ledighedsydelse.

Høj anvendelse af virksomhedsrettede forløb forud for permanent forsørgelse

Sagsgennemgangen viser, at sygedagpengemodtagere, der ender på en permanent ydelse i op mod halvdelen af tilfældene forinden har været i virksomhedsrettede tilbud. Dette gælder for omkring en tredjedel af kontanthjælpsmodtagerne. Nordfyns Kommunes brug af virksomhedsrettede tilbud er strategisk besluttet og kan tydeligt genfindes i sagsgennemgangen.

Sagsgennemgangen viser, at 26 pct. af sygedagpengemodtagerne, der ender på permanentforsørgelse, har været delvis raskmeldt i sygeperioden. Nordfyns Kommune anvender generelt værktøjet ”delvis raskmelding” i stigende omfang i sygedagpengesagerne. Dette gælder både for de grupper, som ender på en permanent ydelse og for de øvrige, som vender tilbage til job.

Potentiale for udvikling af dialogen og koordineringen med andre forvaltninger i kommunen og med eksterne samarbejdspartnere

Analysen viser, at dialogen og samspillet mellem jobcentret og andre afdelinger i kommunen kan udvikles, således at den indsats, der ydes i jobcentret, på misbrugsområdet og i forhold til sociallovgivningen i endnu højere grad samordnes i forhold til mål, forløb og aktiviteter. Der er ikke identificeret en konkret strategi i tilbudsafgivelsen omhandlende koordinering i aktivitet og helbredsafklaring/behandling.

Derudover peger analysen på, at samarbejdet og samspillet med sundhedssystemet om bl.a. behandlingstilbud til personer med psykiske lidelser med fordel kan udvikles og forbedres.

1.3. anbefalinger

Det er vurderingen, at de gennemførte analyse- og udviklingsaktiviteter har afdækket en række forskellige muligheder og potentialer for at udvikle indsatsen i Nordfyns Kommune i forhold til at begrænse tilgangen til permanent forsørgelsesydelse.

Med afsæt i de afdækkede potentialer er der i nedenstående formuleret en række anbefalinger, der peger på forskellige muligheder for at udvikle og styrke Nordfyns Kommunes indsats på området.

Det er håbet, at anbefalingerne kan være et udgangspunkt for og input til Nordfyns Kommunes videre overvejelser om hvilke initiativer, der skal igangsættes. Og herunder i hvilken rækkefølge og i hvilket tempo anbefalingerne eventuelt skal igangsættes.

Der er både formuleret anbefalinger, der retter sig mod det overordnede politiske og strategiske niveau og mod det mere operationelle og indsatsmæssige niveau.

Formulering af en samlet og tværgående målsætning for indsatsen

De gennemførte analyse- og udviklingsaktiviteter viser, at der er et potentiale i, at flere af kommunens forvaltninger arbejder med udgangspunkt i og frem mod et fælles mål og fælles resultatkrav.

Det vurderes, at succes i indsatsen for at nedbringe antallet af borgere på permanente ydelser beror på, at Nordfyns Kommune på en række områder lykkes med at udarbejde og arbejde efter fælles, interne mål.

Anbefaling 1: En samlet politisk målsætning i Nordfyns Kommune

Det anbefales:

- At der udarbejdes en samlet politisk målsætning for at nedbringe antallet af borgere på permanente ydelser. Målsætningen kan omfatte den indsats, der skal ydes af flere aktører for at nå målet f.eks. jobcentret, socialpsykiatrien og det øvrige sociale område.
- At det med afsæt i det fælles mål beskrives, hvem der er ansvarlig for hvilke opgaver og hvordan der kan tilrettelægges en sammenhængende og koordineret indsats på tværs af de forskellige forvaltninger.

Investering i at begrænse tilgangen til permanente forsørgelsesydelser

Analysen viser, at udgifterne til permanente forsørgelsesydelser i Nordfyns vil stige i de kommende år, hvis det ikke lykkes at sikre en opbremsning i nytilkendelserne af permanente forsørgelsesydelser.

Der vurderes derfor, at være et potentiale i at investere i at udvikle og styrke indsatsen for at forebygge og begrænse antallet af personer, der overgår til permanente forsørgelsesydelser.

Anbefaling 2: Investeringsplan

Det anbefales:

- At det overvejes at udarbejde en investeringsplan i ft., hvordan indsatsen kan udvikles og styrkes med henblik på at begrænse tilgangen til permanente forsørgelsesydelser
- At en eventuel investeringsplan tager stilling til hvilke mål der skal sættes for investeringen og afkastet af investeringen, hvilke målgrupper der skal sættes på, hvilke elementer der skal udvikles i indsatsen, hvor hurtigt der skal være et afkast, og hvordan der skal følges op på investeringsplanen mv.

Strategisk fokus på forebyggelse

Det vurderes, at indsatsen i forhold til risikopersoner med fordel kan gives endnu tidligere og med et forebyggende sigte, mens personens beskæftigelsesperspektiv og de beskæftigelsesmæssige ressourcer endnu er intakte og inden, at sagen får karakter af en tilkendelsessag. Der kan udvikles screeningsmetoder, der opfanger risikoborgerne og sender dem videre gennem de rigtige indgangsdøre til de aktiviteter og tilbud, som er mest effektive i situationen

Anbefaling 3: Fokus på forebyggelse

Det anbefales:

- At indsatsen i endnu højere grad tilrettelægges med udgangspunkt i en forebyggelsesstrategi, hvor risikopersoner identificeres tidligt i sagsforløbet, og hvor der hurtigt fokuseres på at give tilbud, der medvirker til at udvikle personernes beskæftigelsesmæssige ressourcer og kvalifikationer.

Udvikling af det eksterne samarbejde

De gennemførte analyse- og udviklingsaktiviteter viser, at der i en række situationer er problemer med at få den beskæftigelsesrettede indsats i jobcentret til at køre parallelt med en udredning og behandling i sundhedssystemet.

Det vurderes derfor, at der kan være et potentiale i at udvikle dialogen og samarbejdet med det regionale sundhedsvæsen omkring specielt borgere med psykiske lidelser. Og at der kan være et tilsvarende potentiale i at fortsætte og udvikle den etablerede dialog med de lokale praktiserende læger.

Anbefaling 4: Udvikling af det eksterne samarbejde

Det anbefales:

- At det overvejes om der er behov for og gevinster ved at indlede en tættere dialog med Region Syddanmark om mulighederne for udredning og behandling i sundhedssystemet parallelt med den beskæftigelsesrettede indsats i jobcentret.
- At det allerede etablerede samarbejde med lægerne fortsættes og udvikles yderligere

Yderligere udvikling af den virksomhedsrettede indsats

De gennemførte analyse- og udviklingsaktiviteter viser, at der i forhold til de vigtigste fødekilder til permanent forsørgelse - kontanthjælpsområdet og sygedagpengområdet – kan være mulighed for yderligere at udvide anvendelsen af virksomhedsrettede tilbud, selv om området tydeligvis allerede er i fokus.

Det vurderes, at disse tilbudstyper kan anvendes endnu mere til de borgere, som er i risiko for at komme på permanent forsørgelse og at tilbuddene er effektive i forhold til at støtte borgere frem mod job.

Anbefaling 5: Yderligere udvikling af den virksomhedsrettede indsats

Det anbefales:

- At jobcentret arbejder på at udvide mulighederne for at etablere pladser til praktikker og optræning på virksomhedscentre i private og offentlige virksomheder
- At der fokuseres yderligere på arbejdsfastholdelse og delvise raskmeldinger
- At brugen af værktøjer som virksomhedsrevalidering, arbejdspladsindretning og personlig assistanceordninger udvides i forhold til risikoborgere

Udvikling af jobcentrets indsats

Igennem de gennemførte analyse- og udviklingsaktiviteter er der peget på forskellige behov og muligheder for at udvikle jobcentrets indsats for borgere, der er i risiko for at ende på permanente forsørgelsesydelse. Der er bl.a. muligheder for i endnu højere grad at arbejde med en udvikling af et ressourcefokus og herunder arbejde med en udvikling af borgerens eget arbejdsmarkedsperspektiv og ansvar.

Anbefaling 6: Udvikling af jobcentrets indsats

Det anbefales:

- At jobcentret overvejer om der skal arbejdes videre med at:
 - Sikre et større ressourcefokus i tilgangen til borgere, der er risiko for permanente forsørgelsesydelser
 - Sikre en endnu tidligere identifikation og indsats for personer i risiko for permanente forsørgelsesydelser
 - Udvikle nye metoder og tilbud målrettet særlig udvalgte grupper af borgere

Fortsat arbejde med forandringsteorier og aktivitets- og tidsplan

Det samlede forløb – herunder seminardagen – har vist, at jobcentret har ambitioner og ideer i forhold til at udvikle indsatsen for at undgå permanent forsørgelse. Der er fokus på mulighederne.

Anbefaling 7: Tidsplan og forandringsteorier

Det anbefales:

- At der udarbejdes operationelle mål for indsatsen for at begrænse antallet af borgere på permanente ydelser
- At der udarbejdes en tids- og aktivitetsplan for udviklingsinitiativer på området
- At der arbejdes videre fra seminaret med at opstille forandringsteorier for de målgrupper, der i udgangspunktet er i risiko for at ende på en permanent forsørgelsesydelse

2. Udviklingen i antallet af permanent forsørgede

I dette afsnit belyses de seneste års udvikling i antallet af permanent forsørgede borgere i Nordfyn set i forhold til udviklingen i sammenlignelige kommuner.

Analysen viser følgende hovedresultater:

- Antallet af personer på permanent offentlig forsørgelse har været stigende i Nordfyns Kommune de seneste år
- Stigningen i antallet hænger sammen med en stigning i nye tilkendelser af permanent forsørgelse, som overstiger afgang fra målgruppen
- Stigningen i Nordfyn er større end i sammenligningskommunerne og på landsplan
Stigningen i Nordfyn er således større end f.eks. stigningen i København og Ålborg - men dog mindre end i Århus
- Udviklingen med et stigende antal permanent forsørgede kan ikke forklares ved demografiske forhold i Nordfyn, dvs. befolkningens alderssammensætning
- Udviklingen skyldes heller ikke at der sker en tilflytning udefra af personer med permanente forsørgelsesydelse til Nordfyn
- Udviklingen afspejler en stigning i antallet af nytilkendelser til fleksjob og førtidspension – og hvor hovedparten af personerne kommer fra et forløb på kontanthjælp eller sygedagpenge.

I det følgende uddybes de ovenstående resultater:

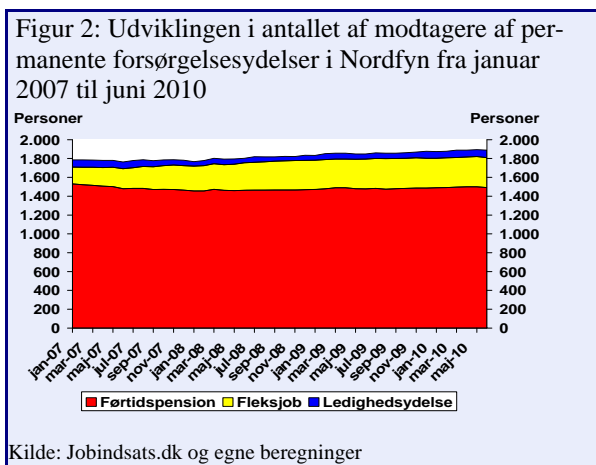
2.1. Stigning i antal permanent forsørgede i Nordfyn i de senere år

I løbet af de seneste 3 år er antallet af permanent forsørgede i Nordfyns Kommune steget med ca. 100 personer, jf. Figur 2.

I alt var der i juni 2010 ca. 1.800 personer, som modtog permanente forsørgelsesydelse omfattende:

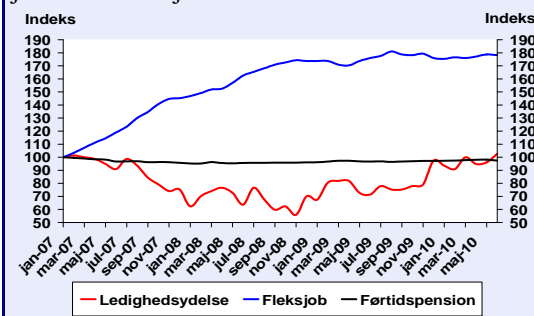
- 1.491 modtagere af førtidspension
- 319 ansatte i fleksjob
- 79 ledighedsydelsesmodtagere.

Det er særligt antallet af fleksjobmodtagere (319) som er steget i perioden, mens antallet af førtidspensionister og ledighedsydelsesmodtagere har været mere konstant.

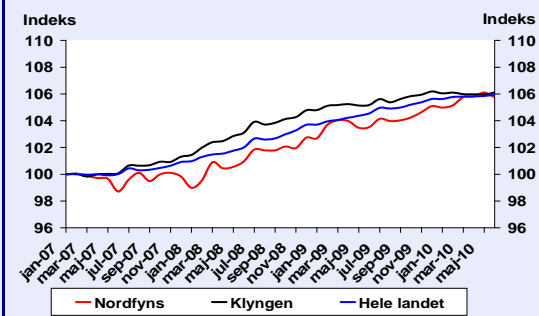
Samlet er antallet af permanent forsørgede steget med ca. 6 pct. i perioden. Udviklingen dækker over et fald i antallet af førtidspensionister på 2,5 pct., en stigning i antallet af fleksjobbere på 78 pct. og en stigning i antallet af ledighedsydelsesmodtagere på 2,6 pct., jf. figur 3.

Figur 3: Indeksret udvikling i antallet af modtagere af hhv. førtidspension, ledighedsydelse og personer beskæftiget i fleksjob i Nordfyn fra januar 2007 til juni 2010

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger
Anm.: Januar 2007 = Indeks 100

Figur 4: Indeksret udvikling i antallet af modtagere af permanente forsørgelsesydelser i Nordfyn, på landsplan og sammenlignelige kommuner

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger
Anm.: Januar 2007 = Indeks 100

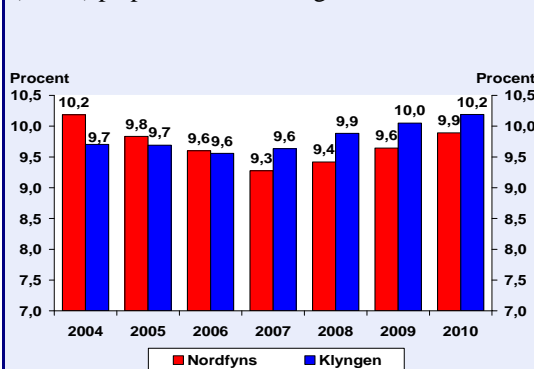
Stigningen i antallet af modtagere af permanente forsørgelsesydelser samlet set i Nordfyn har svaret til udviklingen i sammenligningskommunerne såvel som hele landet, jf. figur 4.

2.2. Højere andel af permanent forsørgede blandt befolkningen

Den aktuelle stigning har betydet, at andelen af befolkningen i Nordfyns Kommune som modtager permanent forsørgelse er vokset fra 9,3 pct. i 2007 til 9,9 pct. i 2010, jf. figur 5. Stigningen i antallet af permanente ydelsesmodtagere i befolkningen har i Nordfyn svaret til udviklingen i sammenligningskommunerne, men ud fra et lavere udgangspunkt.

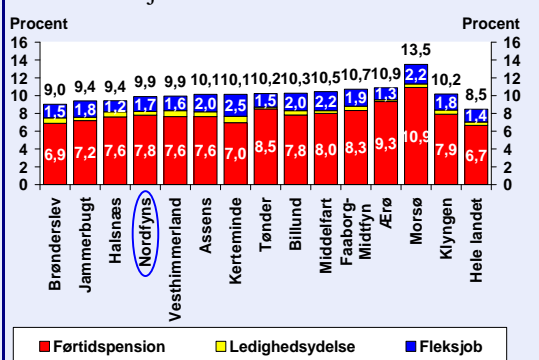
Nordfyn har ca. den samme andel permanent forsørgede blandt befolkningen som gennemsnittet i sammenligningskommunerne, men flere end i hele landet (8,5 pct.), jf. figur 6. Til gengæld har Nordfyn en lidt mindre andel på permanent forsørgelse end Faaborg-Midtfyn, Ærø og Morsø.

Figur 5: Udviklingen i andelen af befolkningen (16-64) på permanent forsørgelse

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger
Anm.: Januar 2007 = Indeks 100

Figur 6: Andelen af borgere i den erhvervsaktive alder (16-64 år) der modtager permanente forsørgelsesydelser i Nordfyn og sammenlignelige kommuner i juni 2010

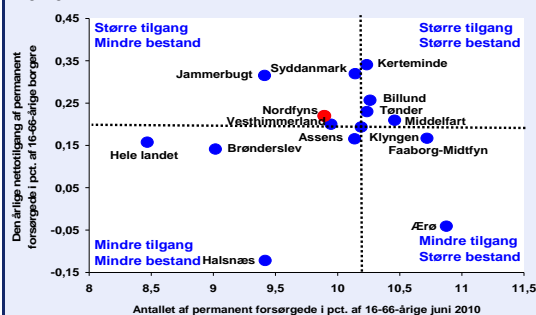

Kilde: Jobindsats.dk, Danmarks Statistik og egne beregninger

Samlet set hører Nordfyn til blandt de kommuner, som de seneste år har oplevet en større tilgang af permanente ydelsesmodtagere, men dog har en lavere andel af ydelsesmodtagere blandt befolkningen, jf. figur 7.

Nordfyns Kommune har dermed en udfordring i de kommende år i forhold til at imødegå udviklingen med det voksende antal permanent forsørgede.

Figur 7: Bestand og nettotilgang af modtagere af permanente forsørgelsesydelse i Nordfyn og sammenlignelige kommuner i perioden 2007-2010

Kilde: Tal fra ankestyrelsen, jobindsats.dk, udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger

Anm.: X-aksen viser andelen af borgere i alderen 16-64 år, der modtager permanente forsørgelsesydelse i juni 2010
Y-aksen viser for de blå prikker den gennemsnitlige nettotilgang i procent af de 16-64-årige i perioden fra juni 2007 til juni 2010.

2.3. Betydningen af demografiske ændringer for udviklingen

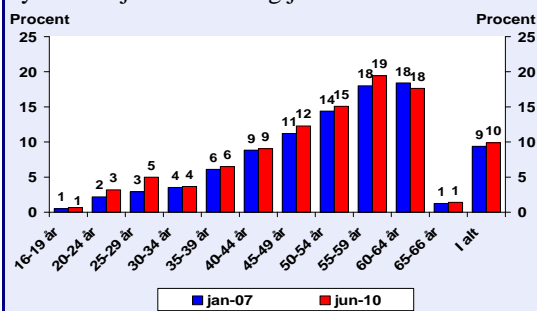
En mulig forklaring på det stigende antal permanent forsørgede i Nordfyn kan være, at befolkningen er blevet ældre, og at flere derfor modtager permanent forsørgelse.

Ældre borgere er således i højere grad permanent forsørgede end yngre. Mens næsten en femtedel af befolkningen i Nordfyn mellem 55-60 år modtager permanente ydelser, så gælder det kun 3 pct. af befolkningen mellem 20-24 år, jf. figur 9. Det hænger naturligvis sammen med, at ældre ofte har flere helbredsproblemer og kan være mere nedslidte end unge efter mange år på arbejdsmarkedet.

Figur 8 viser, at andelen af befolkningen i Nordfyn, der modtager permanente forsørgelsesydelse, er steget for alle aldersgrupper, men er steget mere for de yngre end de ældre.

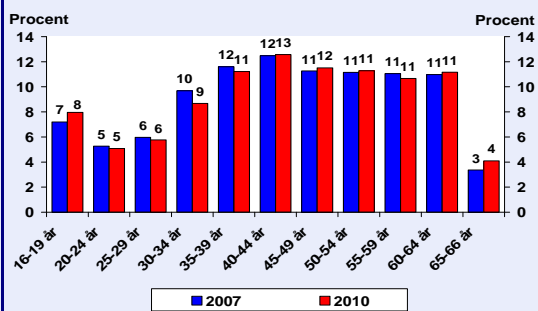
Ser man på befolkningens aldersfordeling fremgår det imidlertid, at der er blevet lidt flere ældre i perioden, jf. figur 9. Samtidig er antallet af borgere i den erhvervsaktive alder i Nordfyn faldet med ca. 60 personer i perioden. Et faldende antal borgere i den erhvervsaktive alder giver ikke anledning til en stigning i antallet af permanent forsørgede, hvorfor alderssammensætningen i befolkningen ikke kan forklare stigningen i antallet af permanent forsørgede.

Figur 8: Andelen af forskellige aldersgrupper der modtager permanente forsørgelsesydelse i Nordfyn i hhv. januar 2007 og juni 2010

Kilde: Jobindsats.dk, Danmarks Statistik og egne beregninger

Figur 9: Forskellige aldersgruppers andel af den samlede befolkning i Nordfyn i hhv. 2007 og 2010

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Effekten af demografien kan imidlertid beregnes ved at isolere befolkningsændringerne fra 2007 til 2010 og fastholde andelen af permanent forsørgede. En sådan beregning viser, at antallet af permanent forsørgede alene skulle stige med ca. 2 personer, som følge af ændringer i befolkningens alderssammensætning.

Den faktiske stigning i antallet af permanent forsørgede i Nordfyn på godt 100 personer de seneste 3 år kan dermed ikke forklares af udviklingen i befolkningens alderssammensætning.

2.4. Betydning af flyttemønstre for udviklingen

Hvis en permanent forsørgt borger tilflytter en kommune, vil det statistisk set fremstå, som om kommunen har øget antallet af permanent forsørgede. Derfor kan til- og fraflytninger have betydning for udviklingen i antallet af permanent forsørgede.

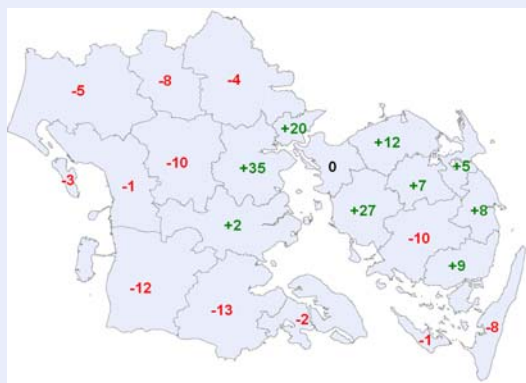
Netto-flyttebevægelserne blandt førtidspensionister er generelt forholdsvis små i de syddanske kommuner.

Flytninger blandt førtidspensionister på tværs af kommuner kan til en vis grad få økonomisk betydning for de kommuner, som berøres af flytningerne. I den forbindelse skal dog bemærkes, at den kommune, hvor borgeren er bosiddende på tilkendelsestidspunktet, som minimum bærer udgiften til førtidspension i de første 6 år efter tilkendelsen til førtidspension. Dette gælder uafhængigt af, om borgeren flytter til en anden kommune.

Den samlede betydning af førtidspensionisters flytninger er dog som nævnt begrænset i Syddanmark. I hele Syddanmark indebar flytningerne i 2009 en samlet stigning i antallet af førtidspensionister på ca. 50 personer, svarende til ca. 1 pct. af den samlede nytilgang i Syddanmark.

Størstedelen af flytningerne sker dog internt imellem kommunerne i Syddanmark, jf. Figur 10. Og her er der tilsyneladende et vist mønster med hensyn til, hvilke kommuner der hhv. modtager og afgiver førtidspensionister pga. flytninger.

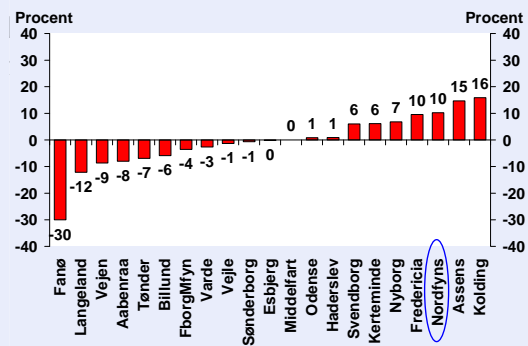
Figur 10: Nettotil- og fraflytning af førtidspensionister (antal personer) i Syddanmark i 2009

Kilde: DREAM og egne beregninger

Anm.: Opgørelsen viser nettobevægelserne for de personer der modtog førtidspension i både uge 50 2008 og uge 50 2009 og som i perioden derimellem er flyttet.

Figur 11: Hvor stor en del af nytilgangen til førtidspension i 2009 skyldes flytninger i de syddanske kommuner?

Kilde: Tal fra Ankestyrelsen, DREAM og egne beregninger

Anm.: Betydningen er beregnet som nettotilflytningen divideret med summen af antallet af nytilkendelser plus det numeriske antal af nettotilflyttere. Ærø er ikke medtaget, idet der ikke er registreret nogen tilkendelser til førtidspension hos Ankestyrelsen, hvorfor nettotilflytningen på 1 person fra Ærø giver et resultat på -100 pct.

Betydningen af tilflytninger er langt mindre end betydningen af kommunernes egne tilkendelser. Selv i de kommuner, der oplever kraftigst tilflytning, udgør kommunens egne tilkendelser hovedparten af tilgangen til førtidspension jf. Figur 11.

Dette billede gælder også Nordfyn, hvor nettotilgangen af førtidspensionister i 2009 er på 12 personer.

Når tilflytningsmønstret opgøres for den samlede gruppe af permanent forsørgede over de seneste år fås samme konklusion: I perioden fra 2005 til 2009 er der således ca. 240 borgere med permanente forsørgelsesydelser, som er tilflyttet Nordfyns Kommune. I samme periode er der imidlertid 216 permanente ydelsesmodtagere, som er fraflyttet kommunen. Dermed er der i perioden tale om en samlet nettotilflytning på ca. 24 permanent forsørgede.

Samlet set har hverken til- eller fraflytningerne væsentlig betydning for udviklingen i antallet af permanent forsørgede i Nordfyn.

2.5. Udviklingen afspejler et højt niveau i antallet af nytilkendelser

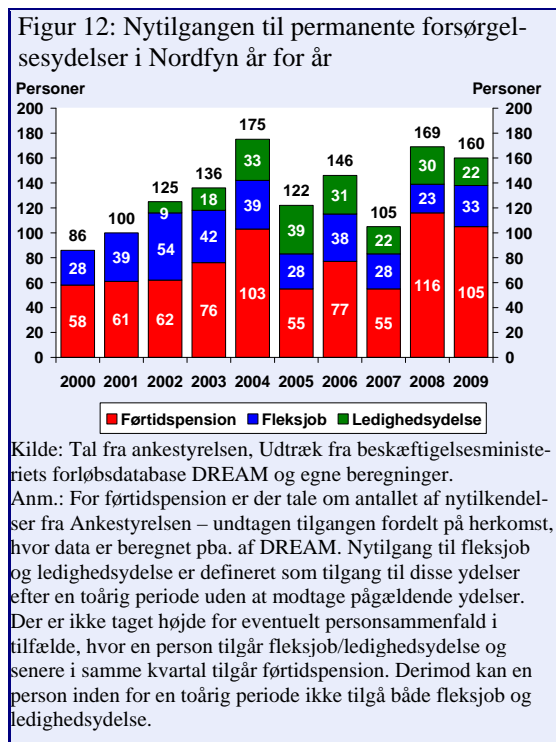
Hvis antallet af permanent forsørgede skal nedbringes i de kommende år i Nordfyns Kommune er det afgørende at bremse tilgangen til målgruppen.

Permanente ydelser adskiller sig fra de midlertidige offentlige forsørgelsesordninger ved, at der kun er en begrænset afgang fra ydelserne – ud over afgang som følge af alder og dødsfald. Jobcenteret har dermed kun lille indflydelse på afgang fra gruppen. Jobcentrets indsats bør derfor være rettet mod at mindske nytilgangen til de permanente ydelser.

Antallet af nytilkendelser til permanente forsørgelsesydelse har som nævnt været stigende siden år 2000. Det toppede i 2004 med 175 nytilkendelser, men faldt i 2005 til 122 nytilkendelser, for at stige igen fra 2008 til 160 i 2009, jf. Figur 12.

Det ses samtidig, at nytilgangen til permanent forsørgelse var væsentligt lavere i 2005 og 2007.

Det lavere niveau af nytilkendelser i 2005 og 2007 kan have været påvirket af, at der i disse år blev gennemført større reformer på området med etableringen af jobcenteret og gennemførelsen af strukturreformen. Dette arbejde med omlægning af organisationer og forretningsgangen mv. kan have haft en opbremsende virkning på sagsbehandlingen.

En del af den store stigning i tilkendelser i 2008 kan formentlig ligeledes forklares ved, at der kan være tale om behandling af potentielle sager om permanente ydelser, som har været ”ophobet” i løbet af 2007. I 2008 har indsatsen i mange jobcentre i landet haft karakter af ”oprydning” med fokus på en nyvurdering af de igangværende længerevarende forsørgelsessager, herunder potentielle sager vedrørende fleksjob og førtidspension.

Også kampagnen NY CHANCE TIL ALLE, som afsluttedes i 2008, må formodes at have haft betydning for tilkendelsesmønsteret. Kampagnen satte stort fokus på kontanthjælpsmodtagere med længere perioder med passiv offentlig forsørgelse bag sig – og dermed også på borgere med potentiale for at blive tilkendt permanente ydelser.

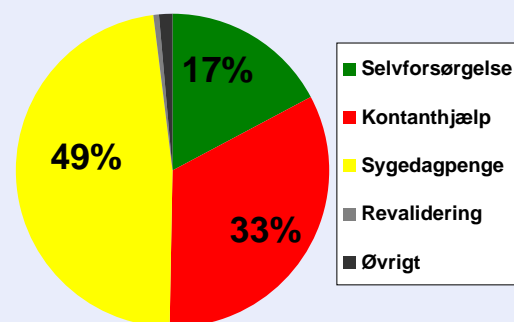
2.6. Gruppen af permanent forsørgede kommer typisk fra kontanthjælp og sygedagpenge

For at kunne imødegå stigningen i antallet af permanent forsørgede er det vigtigt at identificere centrale ”fødekilder” til disse ydelser og de forskellige veje, som borgere kommer til den permanente forsørgelse ad.

Hovedparten af nytilkendelser til de permanente forsørgelsesydelse sker til borgere, som typisk har en længere periode med offentlig forsørgelse bag sig. Gruppen af *permanent* forsørgede er således for langt hovedpartens vedkommende typisk *midlertidigt* offentligt forsørgede forinden, jf. Figur 13.

Knap halvdelen af nytilkendelser til de permanente ydelser har tidligere modtaget sygedagpenge og en tredjedel kommer fra kontanthjælp.

Figur 13: Forsørgelsesstatus før tilgang til permanent forsørgelse i perioden 3. kvartal 2009 til 2. kvartal 2010 i Nordfyn

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Dette er ikke overraskende. Det følger af lovgivningen, at alle muligheder for, at personen kan forsørge sig selv gennem arbejde skal være afprøvede og udtømte, inden en permanent ydelse kan tilkendes.

Det vil derfor også være et særsyn, at borgerne på de permanente forsørgelsesydelse kommer f.eks. direkte fra beskæftigelse. De 17 pct. af de nytilkendte som kommer fra "selvforsørgelse", jf. Figur 13, vil derfor typisk omfatte borgere, som ikke er berettiget til kontanthjælp som følge af ægtefællens indtægt eller hvor sygedagpengedydelsen er stoppet på grund af varighedsregler og lignende.

Den store tilgang til de permanente forsørgelsesydelse fra kontanthjælp og sygedagpenge indebærer, at jobcenterets indsats for sidstnævnte grupper har afgørende betydning for udviklingen i de permanente ydelser. Hvis antallet af permanent forsørgede skal nedbringes, er det således indsatsen for de midlertidigt forsørgede som skal udvikles. Dette skal også ses i lyset af, at det er vanskeligt at påvirke afgang fra gruppen af permanent forsørgede: Når borgeren først har fået tilkendt permanent forsørgelse, er det vanskeligt at ændre denne situation.

I det følgende uddybes sammensætning og karakteristika ved gruppen af permanent forsørgede i Nordfyns Kommune. Herefter vil der i afsnit 4 blive sat fokus på de forskellige veje til permanent forsørgelse, ydelsesbevægelser mv. Endelig vil der i afsnit 5 og 6 ske en nærmere belysning af jobcenterets indsats i forhold til kontanthjælpsmodtagere og sygedagpengemodtagere med henblik på at nedbringe tilgangen til de permanente forsørgelsesydelse.

3. De permanent forsørgede: Sammensætning og karakteristika

Gruppen af permanent forsørgede borgere i Nordfyns Kommune har følgende hovedkarakteristika:

- At der er flest kvinder, idet 56 % af målgruppen er kvinder
- At der samlet set er forholdsvis få unge – kun 4 % er under 30 år
- At borgere med baggrund i ikke-vestlige lande er overrepræsenterede blandt førtidspensionister i forhold til befolkningen som helhed

- At der blandt førtidspensionisterne er en relativt stor – og stigende - andel af borgere med psykiske lidelser, og at andelen er større end på landsplan
- At langt de fleste som tilkendes permanente ydelser kommer fra kontanthjælp eller sygedagpenge
- At der i Nordfyn er en højere andel af borgere end på landsplan, som tilgår de permanente ydelser fra kontanthjælp

I det følgende uddybes målgruppens sammensætning og karakteristika:

3.1. Gruppens karakteristika: Køn, alder og herkomst

Der er en overrepræsentation af kvinder blandt modtagere af permanente offentlige forsørgelsesydelse. I Nordfyn udgør kvinderne således 59 pct. af de permanent forsørgede, hvilket er samme andel som i hele landet, jf. tabel 2.

Overrepræsentationen er størst inden for ledighedsydelse og fleksjob, hvor henholdsvis 59 pct. og 66 pct. er kvinder. Det samme billede gør sig gældende på landsplan, hvor 64 pct. af alle ledighedsydelsesmodtagere er kvinder, mens kvinderne udgør 61 pct. af alle i fleksjob.

Gruppen af permanent forsørgede har desuden følgende kendetegn, jf. tabel 2:

- Unge under 30 år udgør blot 5 pct. af alle permanent forsørgede
- De fleste førtidspensionister er over 50 år (62 pct.), og denne aldersgruppe udgør knap halvdelen på ledighedsydelse (40 pct.) og fleksjob (49 pct.)
- Næsten ingen af de permanent forsørgede er indvandrere med oprindelse i et ikke-vestligt land.

Tabel 2: Fordelingen af personer på permanente forsørgelsesydelse i Nordfyn i juni 2010

Permanent forsørgede	Fleksjob		Ledighedsydelse		Førtidspension		I alt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Kvinder	209	66%	47	59%	855	57%	1.111	59%
Mænd	110	34%	33	41%	636	43%	779	41%
16-29 år	10	3%	2	3%	84	6%	96	5%
30-49 år	154	48%	46	58%	487	33%	687	36%
50+ år	156	49%	32	40%	920	62%	1.108	59%
Dansk	312	98%	75	94%	1.443	97%	1.830	97%
Vestlige	3	1%	1	1%	14	1%	18	1%
Ikke-vestlige	4	1%	3	4%	34	2%	41	2%
I alt	319	100%	80	100%	1.491	100%	1.890	100%

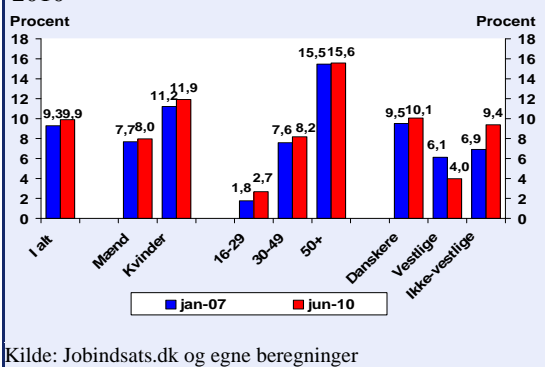
Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger

Udviklingen i gruppen af permanent forsørgede har de seneste år desuden været kendetegnet ved en række forskydninger, jf. Figur 14.

Stigningen i målgruppen har været lidt større for kvinder end for mænd. Således er 0,7 procentpoint flere kvinder på permanent offentlig forsørgelse i forhold til 2007. Den tilsvarende andel af mænd, som modtager permanente ydelser er vokset med 0,3 procentpoint.

Udviklingen har samtidig været markant forskellig på tværs af aldersgrupper. Stigningen for de 16-29-årige har været på 0,9 procentpoint, mens den for de 30-49-årige har været på 0,6 procentpoint og for de over 50-årige blot på 0,1 procentpoint.

Figur 14: Andelen af borgere, der modtager permanente forsørgelsesydelse i Nordfyn fordelt på køn, alder og herkomst i januar 2007 og juni 2010

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger

Den mest markante udvikling har imidlertid fundet sted for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Denne gruppe har siden 2007 oplevet en stigning på 2,5 procentpoint. Således er i alt 9,4 procent af de ikke-vestlige borgere på permanent offentlig forsørgelse i juni 2010.

3.2. Førtdispension og diagnoser

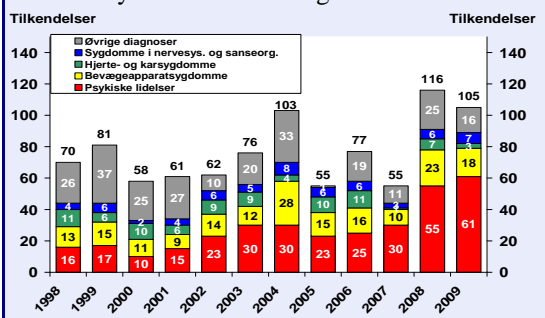
En borger bliver tilkendt førtdispensionen på baggrund af en – i realiteten - ophævet arbejdssevne, hvortil der er tilknyttet en diagnose.

Som nævnt ovenfor toppede antallet af tilkendelser til førtdispension i 2008 og 2009 i Nordfyn efter at have nået et lavpunkt i 2006 og 2007. Det fremgår af figur 15, at hovedparten af de lidelser, der har ledsaget en førtdispensionering, er bevægeapparat sygdomme og psykiske lidelser.

61 af alle nytilkendelser af førtdispension i 2009 i Nordfyns Kommune havde sammenhæng med psykiske diagnoser (58 %), mens det tilsvarende tal i år 2000 kun var 10 (17 % pct.).

Antallet af tilkendelser med sammenhæng til hjertekarsygdomme og sygdomme i nervesystem og sanseorganer har modsat været svagt faldende siden 1998.

Figur 15: Nytilkendelser til førtdispension år for år i Nordfyn fordelt efter diagnose 1998-2009

Kilde: Tal fra Ankestyrelsen og egne beregninger

Den høje andel af førtdispensionering med baggrund i psykiske lidelser gør sig ikke kun gældende i Nordfyn, men er en national tendens. Imidlertid er andelen af førtdispensionstilkendelser på baggrund af psykiske diagnoser særligt lidt højere i Nordfyn.

Det fremgår således af tabel 3 nedenfor, at antallet af tilkendelser med baggrund i psykiske diagnoser udgjorde 49 pct. på landsplan i perioden fra 2007-2009, mens den i Nordfyn udgjorde 53 pct.

Tabel 3: Nytilkendelser til førtidspension fordelt efter sammenhæng til diagnose

Diagnose	Antal tilkendelser i Nordfyn			Tilkendelser 2007-2009	Tilkendelser 2007-2009
	2007	2008	2009	Nordfyn	Hele landet
Psykiske lidelser					
- Skizofreni og skizotypisk sindslidelse	2	3	2	3%	5%
- Depression (alle sværhedsgrader)	1	3	3	3%	5%
- Posttraumatisk belastningsreaktion	4	4	7	5%	9%
- Forstyr. i personlighedsstruktur	8	10	10	10%	7%
- Øvrige psykiske lidelser	15	35	39	32%	23%
- I alt	30	55	61	53%	49%
Bevægeapparatsygdomme					
- Slidgigt- og ledlidelser	5	9	6	7%	7%
- Ryg- og nakkelidelser	0	12	9	8%	9%
- Øvrige	5	2	3	4%	4%
- I alt	10	23	18	18%	20%
Øvrige diagnoser					
- Hjerte- og karsygdomme	1	7	3	4%	6%
- Sygdomme i nervesystem og sanseorganer	3	6	7	6%	6%
- Kræftsygdomme	1	6	6	5%	6%
- Sygdomme i åndedrætsorganer	0	4	1	2%	2%
- Medfødte misdannelser	3	1	0	1%	1%
- Ulykkestilfælde, vold mv.	1	8	4	5%	3%
- Social indikation	0	1	1	1%	0%
- Øvrigt	6	5	4	5%	6%
Diagnoser i alt	55	116	105	100%	100%

Kilde: Tal fra Ankestyrelsen og egne beregninger

Anm.: Forstyrrelser i personlighedsstruktur dækker over dyssocial personlighedsstruktur, emotionelt ustabil personlighedsstruktur og anden form for forstyrret personlighedsstruktur.

4. Borgernes vej til permanente forsørgelsesydelse

I de følgende afsnit belyses borgernes vej til permanent forsørgelse og deres forudgående forsørgelsehistorik, ligesom vandring internt mellem de permanente ydelser beskrives.

Analysen viser følgende hovedresultater:

- Der er stort set ingen vandring tilbage til ustøttet job eller uddannelse, når der først er bevilget en permanent ydelse, uanset om der er tale om fleksjob eller førtidspension
- Kun et lille mindretal af de personer, der kommer på permanent offentlig forsørgelse, kommer direkte fra beskæftigelse. I stedet er det reglen, at de permanent forsørgede har et længere ydelsesforløb bag sig.
- En større del – nemlig 33 % - af de langvarige kontanthjælpssager i Nordfyn ender med førtidspension end de gør i sammenligningskommunerne
- En større del af sygedagpengemodtagerne i Nordfyn ender på en permanent ydelse end i sammenligningskommunerne
- At andelen af unge, der førtidspensioneres, er højere i Nordfyns Kommune end i sammenligningskommunerne og på landsplan
- De tre ydelser, førtidspension, fleksjob og ledighedsydelse, hænger i et vist omfang sammen. Der vandles mellem fleksjob og ledighedsydelse og tilbage igen, og der vandles fra fleksjob og ledighedsydelse til førtidspension. Når først førtidspension er tilkendt, vandles der ikke tilbage til anden permanent ydelse og stort set heller ikke til selvforsørgelse.

- Hovedparten af ledighedsydelsesmodtagerne er personer, der er førstegangsviseret til et fleksjob, men endnu ikke har fundet et sådant. En del ledighedsydelsesmodtagere finder aldrig et fleksjob, men overgår i stedet til førtidspension.
- Den offentlige sektor er en vigtig fødekilde for personer, der ender i fleksjob. Den offentlige sektor etablerer også generelt mange fleksjob, men i Nordfyn dog færre end på landsplan. Der er en forholdsmæssig stor andel af fleksjob uden for den offentlige sektor i Nordfyn, og andelen er større end på landsplan.

I det følgende belyses bevægelser mellem ydelserne nærmere. Der sættes først fokus på tilgangsmønstret til fleksjob og ledighedsydelse (afsnit 4.1.-4.3.) og dernæst førtidspension (afsnit 4.4.-4.6.):

4.1. Tilgang til fleksjob – fra hvilke ydelser og fra hvilke brancher?

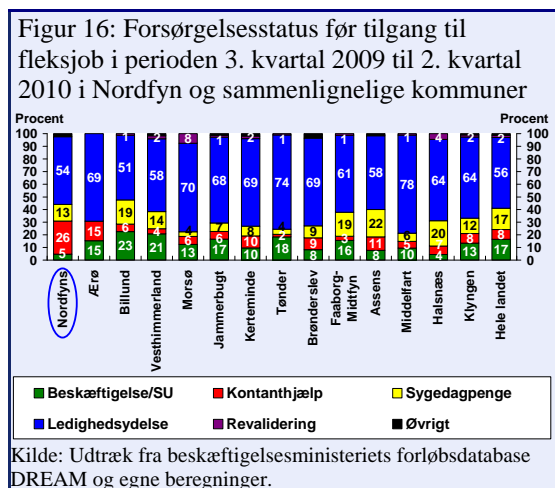
Fleksjob bevilges til personer, der har en varigt nedsat arbejdsevne og ikke er i stand til indgå som selvforsørgede på det ordinære arbejdsmarked.

Hvis en fleksjobmodtager bliver sygemeldt, vil fleksjobmodtageren typisk overgå til sygedagpenge. Hvis fleksjobmodtageren mister sit arbejde, vil personen overgå til ledighedsydelse, som fungerer som en forsørgelsesindkomst til ledige fleksjobvisitere.

Hovedparten af de borgere, der tilgår fleksjobordningen, kommer fra et ydelsesforløb på ledighedsydelse.

I Nordfyn er det således 54 pct., som kommer fra ledighedsydelse, 13 pct. der kommer fra sygedagpenge, 5 pct., der kommer fra selvforsørgelse/ikke offentlig forsørgelse og 26 pct. der kommer fra kontanthjælp, jf. Figur 16.

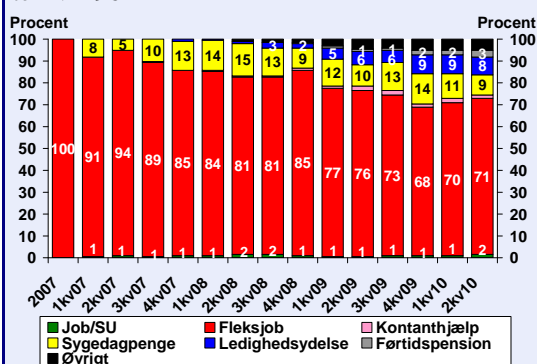
I forhold til sammenligningskommunerne har Nordfyns Kommune et andet mønster i tilgangen til fleksjob, jf. figur 16. I sammenligningskommunerne er der således kun 8 pct., der tilgår fleksjob fra kontanthjælp mod 26 pct. i Nordfyn.

Over en længere periode er der relativt små bevægelser blandt fleksjobmodtagere. Blandt de 196 personer, som havde et fleksjob i Nordfyn i begyndelsen af 2007 var 71 pct. stadig i fleksjob godt 3 år senere, jf. Figur 17.

Nogle fleksjobmodtagerne er blevet sygemeldte (9 pct.) eller er blevet ledige og dermed kommet på ledighedsydelse (8 pct.). 3 pct. er blevet førtidspensioneret. Blot 2 pct. er kommet i ordinær beskæftigelse eller uddannelse.

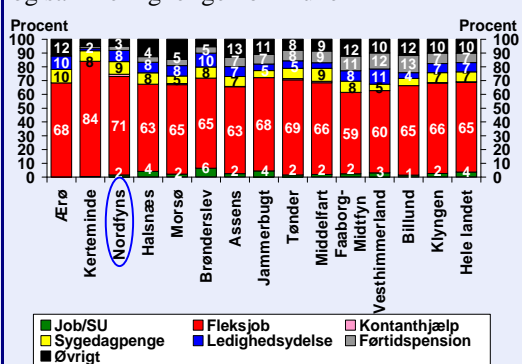
Figur 17: Modtagere af fleksjob primo 2007 i Nordfyn og deres status kvartal for kvartal herefter N=196

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Anm.: Status opgjort ultimo hvert kvartal

Figur 18: Forsørgelsesstatus 2. kv. 2010 for borgere, der modtog fleksjob primo 2007 i Nordfyn og sammenlignelige kommuner

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Udviklingen for fleksjobmodtagere i Nordfyn svarer omtrent til udviklingen i sammenligningskommunerne og på landsplan, jf. Figur 18.

Det ses med andre ord, at fleksjobmodtagerne i lighed med andre beskæftigede kan blive syge eller ledige – men også, at en lille gruppe ender med at modtage førtidspension. Denne konklusion er ikke overraskende, idet der som nævnt er tale om borgere med nedsat arbejdsevne og med lidelser, som kan forværres, som tiden går.

Stort set ingen forlader fleksjob til fordel for ustøttet job eller uddannelse.

4.2. Brancher og fleksjob

Der er i alt 319 borgere bosat i Nordfyn, som er ansat i fleksjob. Ca. en femtedel er ansat inden for offentlige brancher, mens næsten lige så mange er ansat inden for Handel og 9 pct. inden for Industri.

Fleksjobmodtagere i Nordfyn er underrepræsenteret inden for den offentlige sektor, idet offentlige brancher i øvrigt udgør ca. 28 procent af den samlede beskæftigelse i Nordfyn.

Tilsvarende er andelen af fleksjobansatte i de offentlige brancher i Nordfyn (20 pct.) også markant lavere end på landsplan, hvor 40 pct. er ansat.

Tabel 4: Inden for hvilke brancher arbejder ansatte i fleksjob

Fleksjobmodtagere	Antal marts 2010	Fordeling marts 2010		Udvikling marts 2008 - marts 2010	
	Nordfyns	Nordfyns	Hele landet	Nordfyns	Hele landet
Landbrug mv.	6	2%	1%	0%	3%
Industri	30	9%	9%	-6%	-15%
Bygge anlæg	14	4%	4%	-7%	-8%
Handel	61	19%	14%	24%	1%
Transport	12	4%	4%	0%	0%
Hoteller og restauranter	13	4%	2%	333%	13%
Ejendomshandel mv.	2	1%	1%	-50%	5%
Operational service	1	0%	5%	0%	19%
Offentlige brancher	65	20%	40%	38%	20%
Øvrige brancher	18	6%	10%	-18%	-7%
Uoplyst (herunder selvstændige)	97	30%	11%	11%	22%
I alt	319	100%	100%	15%	9%

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM (inkl. Eindkomst) og egne beregninger.

Når den enkelte borger ansættes i fleksjob er det typisk inden for samme brancheområde, som den enkelte var ansat i forud for fleksjobbet, jf. figur 19.

Der er således et stort sammenfald mellem, hvilke brancher fleksjobbere bliver beskæftiget inden for, og hvor de sidst havde ordinær beskæftigelse. Dette afspejler blandt andet at fleksjobbere i vidt omfang – i lighed med den øvrige arbejdskraft – bygger videre på de kompetencer og erfaringer, som er erhvervet i det hidtidige arbejdsliv.

De største afvigelser findes inden for de offentlige brancher, hvor kun 9 pct. af fleksjobberne aktuelt er ansat, mens 27 pct. af gruppen tidligere havde ansættelse inden for branchen. Dette er et usædvanligt mønster i forhold til de fleste andre steder.

Når en høj andel af fleksjobberne bliver ansat inden for den samme branche, som de sidst havde ordinær beskæftigelse inden for, kan det muligvis også indikere, at en del fleksjobbere ansættes på deres hidtidige arbejdsplads – men i et fleksjob under hensyntagen til personens skånebehov m.v. Andre tidligere undersøgelser viser, at det sker i et vist omfang.

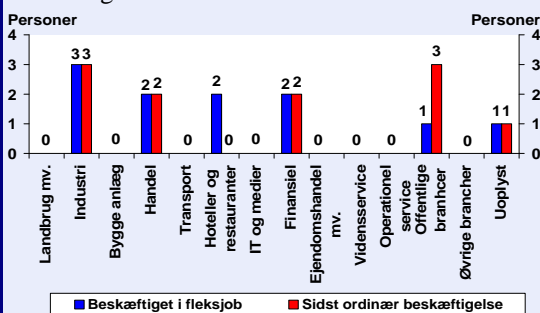
Fortolkningen af den viste branchefordeling skal imidlertid ske med en vis forsigtighed, da denne grundet datakilden kun inkluderer omtrent halvdelen af dem, der blev tilkendt fleksjob i 2009.

Samlet er 70 pct. af fleksjobmodtagerne i Nordfyn ansat inden for samme branche, som de sidst havde ordinær beskæftigelse inden for, jf. figur 20. I Nordfyn svarer andelen således til sammenligningskommunernes og den er lidt mindre end på landsplan.

4.3. Tilgang og afgang fra ledighedsydelse

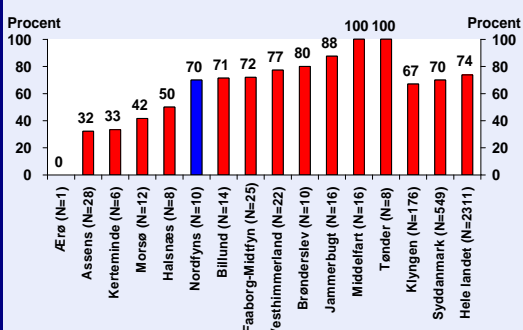
Ledighedsydelse udgør en forsørgelsesindkomst for de fleksjobvisiterede, som ikke har opnået ansættelse i et fleksjob. De fleste ledighedsydelsesmodtagere kommer imidlertid ikke fra ansættelse i fleksjob, men er ”ledige” nyvisiterede til et fleksjob, som søger deres første fleksjob.

Figur 19: Inden for hvilken branche havde fleksjobberne sidst ordinær beskæftigelse og inden for hvilken branche bliver nye fleksjobbere beskæftiget

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM (inkl. Eindkomst) og egne beregninger.
Anm.: Kun fleksjobmodtagere, der haft ordinær beskæftigelse inden for de seneste 2 år er talt med.

Figur 20: Andel af fleksjobmodtagere, der er blevet beskæftiget inden for samme branche, som de havde ordinær beskæftigelse inden for i 2009

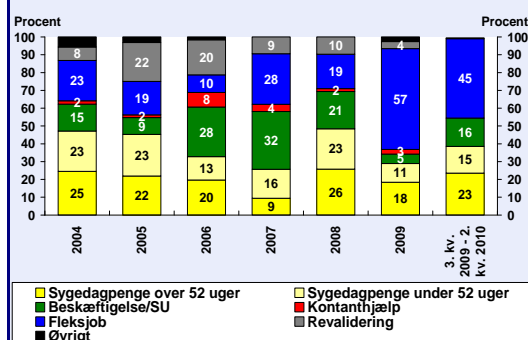

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM (inkl. Eindkomst) og egne beregninger.
Anm.: Kun fleksjobmodtagere, der haft ordinær beskæftigelse inden for de seneste 2 år er talt med.

Den største gruppe af ledighedsydelsesmodtagere (45 pct.) i Nordfyn kommer fra fleksjob, mens ca. 23 pct. kommer fra langvarige sygedagpengeforløb og yderligere 15 pct. fra korte sygedagpengeforløb. Derudover kommer ca. 16 pct. fra selvforsørgelse/ingen forsørgelse, jf. Figur 21.

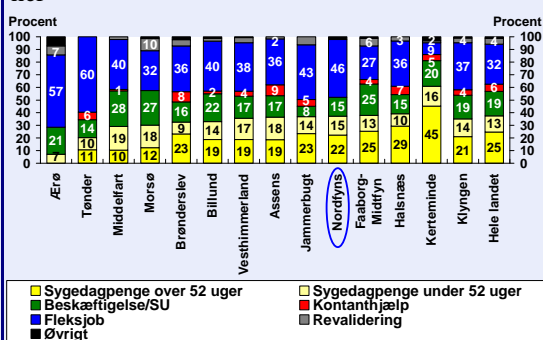
Set i forhold til sammenligningskommunerne (4 pct.) og gennemsnittet på landsplan (6 pct.) er der i Nordfyn en langt mindre andel af ledighedsydelsesmodtagere, som kommer fra kontanthjælp (mindre end 1 pct.), jf. Figur 22.

Figur 21: Udviklingen i forsørgelsesstatus før tilgang til ledighedsydelse fra 2004-2010 i Nordfyn

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Figur 22: Forsørgelsesstatus før tilgang til ledighedsydelse i perioden 3. kvartal 2009 til 2. kvartal 2010 i Nordfyn og sammenlignelige kommuner

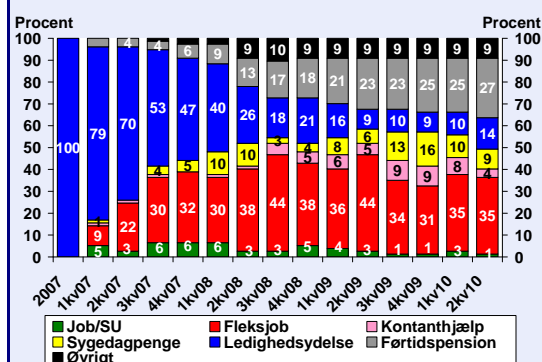

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Set over en årrække er der to dominerende veje, som modtagere af ledighedsydelse bevæger sig retning af.

Blandt de 77 personer, som modtog ledighedsydelse i Nordfyn i begyndelsen af 2007 er der således godt en tredjedel (35 pct.), som er i fleksjob 3½ år efter, jf. figur 23. En anden stor andel af målgruppen har fået bevilget førtidspension (27 pct.), modtager ledighedsydelse (14 pct.) eller er sygemeldte (9 pct.), m.v.

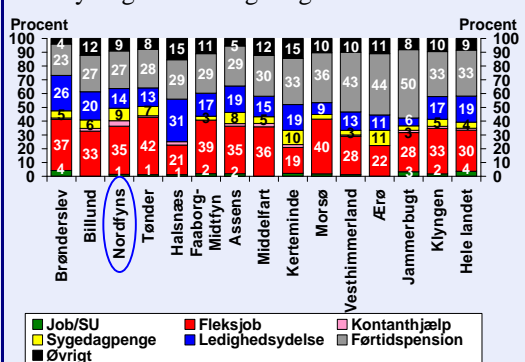
Figur 23: Modtagere af ledighedsydelse primo 2007 i Nordfyn og deres status kvartal for kvartal herefter N=77

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Anm.: Status opgjort ultimo hvert kvartal

Figur 24: Forsørgelsesstatus 2. kv. 2010 for borgere, der modtog ledighedsydelse primo 2007 i Nordfyn og sammenlignelige kommuner.

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Set i forhold til sammenligningskommunerne har Nordfyn en tilsvarende andel af ledighedsydelsesmodtagere, som over tid opnår ansættelse i fleksjob, jf. Figur 24.

Endvidere er antallet af ledighedsydelsesmodtagere, der ender på førtidspension i løbet af 3½ år også lavere i Nordfyn (27 pct.) i forhold til sammenligningskommunerne og i hele landet, hvor gennemsnitligt 1/3 af gruppen førtidspensioneres.

Samlet indikerer opgørelsen, at Nordfyns Kommune i perioden har haft nogen succes med at understøtte ledighedsmodtagere i at opnå og fastholde ansættelse i fleksjob.

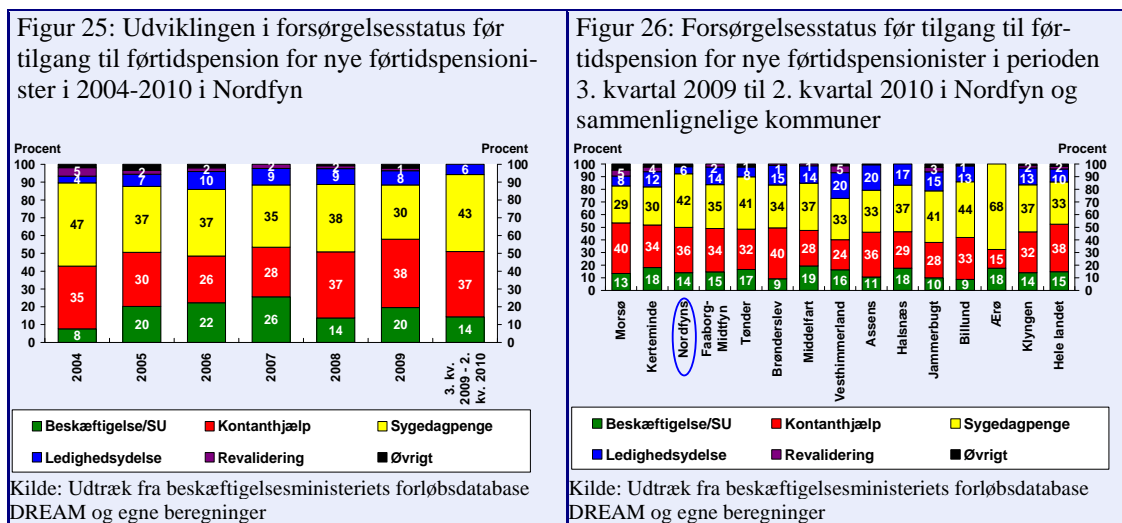
4.4. Borgernes vej til førtidspension – herunder andelen af unge

De fleste personer, der tilgår førtidspension kommer enten fra et forløb på kontanthjælp eller fra et forløb på sygedagpenge.

I Nordfyn var således 37 pct. af førtidspensionisterne på kontanthjælp og 42 pct. på sygedagpenge, inden de blev tilkendt førtidspension, jf. figur 25. Derudover kom 6 pct. fra ledighedsydelse og 14 pct. var ikke på nogen ydelse inden tilgang.

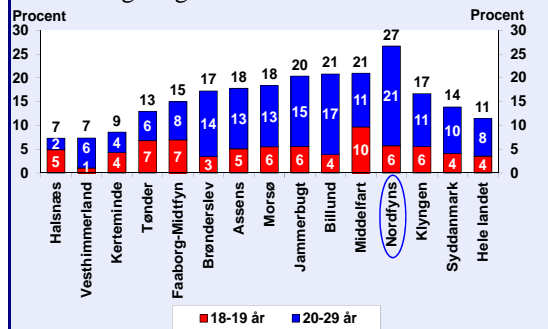
I løbet af de seneste år har andelen, der tilgår førtidspension fra kontanthjælp, været relativt konstant i Nordfyn – fra et niveau på 30 pct. i 2004-2006 til et niveau på knap 40 pct. i 2008-2010, jf. figur 25.

Tilgangen fra kontanthjælp til førtidspension i Nordfyn svarer samtidig også til niveauet i sammenligningskommunerne og på landsplan, hvor ca. knap 40 pct. kommer fra kontanthjælp, jf. Figur 26.

Det er generelt karakteristisk for tilgangen til førtidspension, at den alt andet lige er stigende, hvis der ses på borgernes alder – jo ældre en borger er, desto større risiko for førtidspension. Samtidig ses en generel tendens til, at relativt få unge bevilges en permanent ydelse. Nordfyns Kommunes andel af unge, der bevilges førtidspension er – som det ses af figur 26a – bemærkelsesværdig høj, idet 27 pct. af alle førtidspensionstilkendelser sker til unge, hvilket er en næsten dobbelt så stor andel som i Syddanmark (14 pct.) og en næsten tre gange så stor andel som i landet som helhed (11 pct.).

Figur 26a : Andelen af nytilgangen til førtidspension, der sker til unge under 30 år i Nordfyn og sammenlignelige kommuner

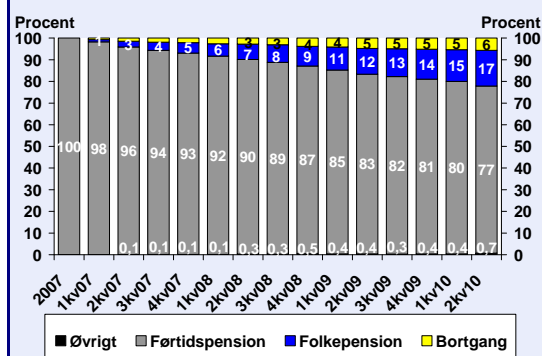
Kilde: Tal fra ankestyrelsen og egne beregninger.

Det er yderligere bemærkelsesværdigt, at det tilsyneladende ikke er de helt unge, der netop er blevet 18 år, som bevilges førtidspension. Her ligger Nordfyns Kommunes andel omtrent på niveau med sammenligningskommunerne. Det er andelen af de 20-29-årige, som er markant højere end i sammenligningskommunerne.

Når der først er bevilget førtidspension er det yderst sjældent, at personen skifter ydelser herfra.

Blandt de ca. 1.500, som modtog førtidspension i Nordfyn i begyndelsen af 2007 modtager langt hovedparten (77 pct.) fortsat førtidspension 3½ år senere i 2010, jf. figur 27. Den resterende del af gruppen er enten overgået til folkepension eller er døde.

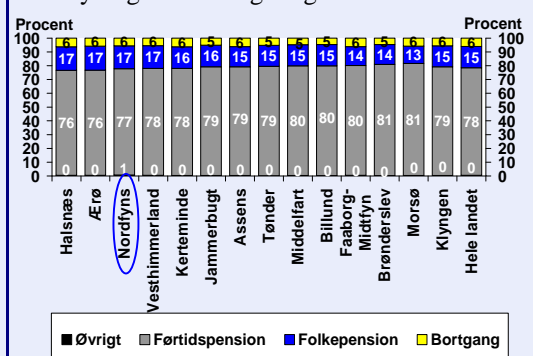
Figur 27: Modtagere af førtidspension primo 2007 i Nordfyn og deres status kvartal for kvartal herefter N=1.507

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Anm.: Status opgjort ultimo hvert kvartal

Figur 28: Forsørgelsesstatus 2. kvrt. i 2010 for borgere, der modtog førtidspension primo 2007 i Nordfyn og sammenlignelige kommuner

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Førtidspension udgør dermed om nogen en ”permanent” ydelse, hvilket også bekræftes af, at det tilsvarende mønster også gør sig gældende i øvrige kommuner og på landsplan som helhed, jf. Figur 28.

4.5. Tilgang af kontanthjælpsmodtagere

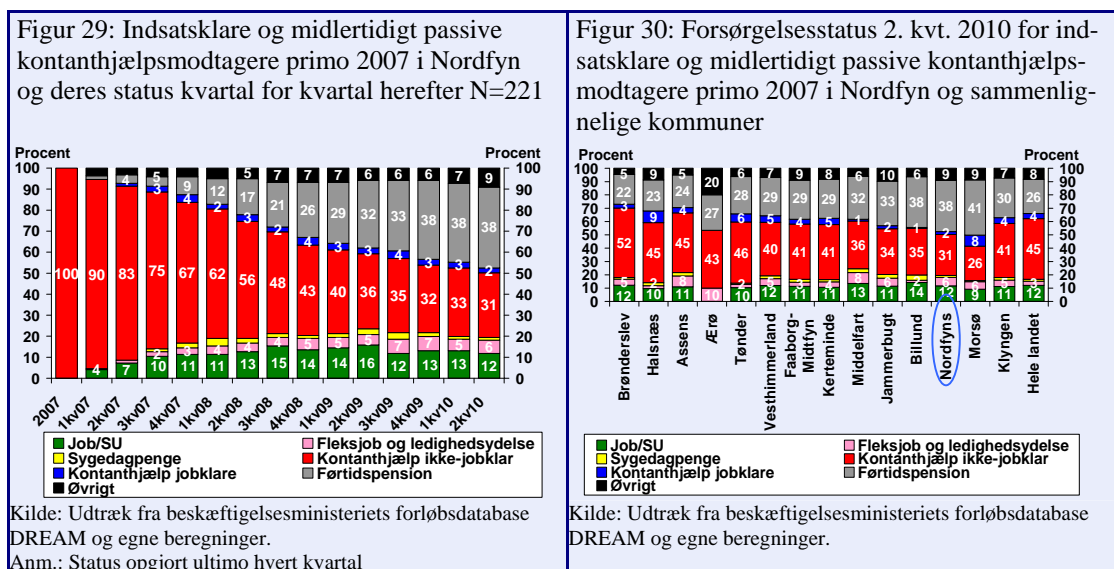
Kontanthjælpsmodtagerne udgør som nævnt 37 pct. af tilgangen til førtidspension i Nordfyn. For at belyse borgernes vej til førtidspension, kan der derfor med fordel ses på kontanthjælpsmodtagerne og deres bevægelser.

Her bør der i første omgang skelnes mellem de jobklare og de ikke-jobklare (indsatsklare og midlertidigt passive), idet der er stor forskel på disse gruppers tilgang til førtidspension. De jobklare overgår naturligvis kun i meget begrænset omfang til førtidspension, og her adskiller Nordfyns Kommune sig kun minimalt fra andre kommuner.

For de indsatsklare og midlertidigt passive er risikoen for at ende i permanent forsørgelse imidlertid væsentligt større.

I figur 29 er vist de ca. 221 indsatsklare og midlertidigt passive kontanthjælpsmodtagere i Nordfyn fra begyndelsen af 2007, og hvilke ydelser de er på i 3½ år senere i 2. kvartal 2010.

Efter en periode på 3½ år er ca. 38 pct. af de oprindelige kontanthjælpsmodtagere overgået til førtidspension. Kun 12 pct. er kommet i arbejde eller uddannelse, mens den næststørste gruppe (31 pct.) stadigvæk er på kontanthjælp, jf. figur 29.

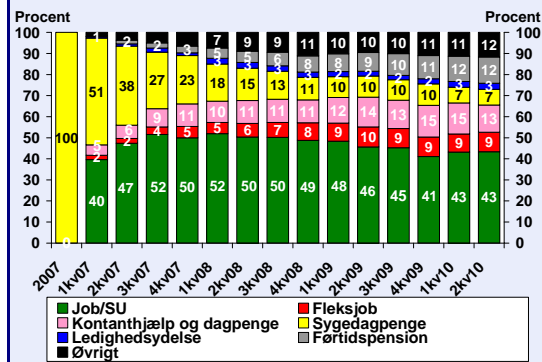
I Nordfyn er det en højere andel af de ikke-jobklare kontanthjælpsmodtagere, som ender med at modtage førtidspension. Således ender 30 pct. af kontanthjælpsmodtagerne på førtidspension i sammenligningskommunerne mod 38 pct. i Nordfyn, jf. figur 30.

4.6. Tilgang af sygedagpengemodtagere

En femtedel af de borgere, der overgår til førtidspension, kommer fra et ydelsesforløb på sygedagpenge. Forløb på sygedagpenge er dermed – udover kontanthjælp – en væsentlig kilde til førtidspensionering i Nordfyn og i øvrige kommuner.

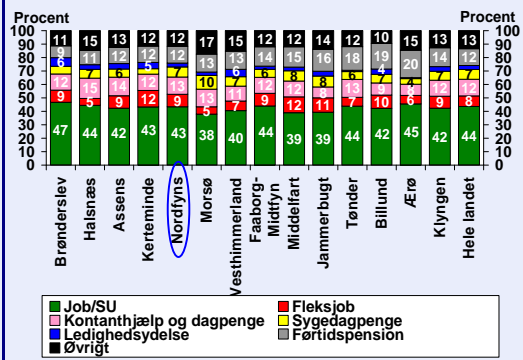
Blandt de ca. 600 som modtog sygedagpenge i Nordfyn fra begyndelsen af 2007 var der 12 pct., som 3½ år efter modtog førtidspension, jf. figur 31. Samtidig var 12 pct. kommet i fleksjob eller modtog ledighedsydelse. Samlet set var der således 24 pct. af sygedagpengemodtagerne, som efter 3½ år var overgået til permanent offentlig forsørgelse.

Figur 31: Sygedagpengemodtagere primo 2007 i Nordfyn og deres status kvartal for kvartal herefter N=618

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.
Anm.: Status opgjort ultimo hvert kvartal

Figur 32: Forsørgelsesstatus i 2. kv. 2010 for borgere der modtog sygedagpenge primo 2007 i Nordfyn og sammenlignelige kommuner

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

Selvom der er 43 pct. af sygedagpengemodtagerne som over en årrække vender tilbage til beskæftigelse eller uddannelse, er det altså en forholdsvis stor andel, som ender på en permanent forsørgelsesydelse.

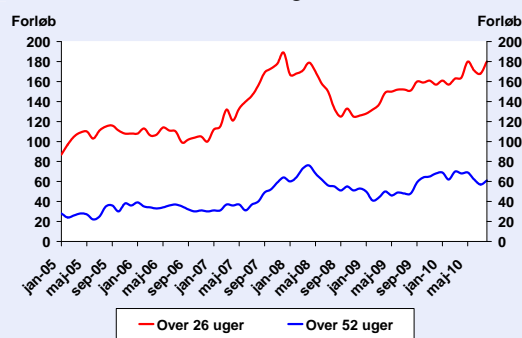
Der er tale om en udfordring, som Nordfyns Kommune deler med de øvrige sammenligningskommuner, hvor tilgangsmønstret er nogenlunde det samme, jf. Figur 32.

For at imødegå at et stigende antal personer overgår til permanente forsørgelsesydelser er det derfor vigtigt at have fokus på at begrænse varigheden af sygedagpengeforløb. Varigheden af sygedagpengeforløb har således stor betydning for risikoen for en senere overgang til permanent forsørgelsesydelser. Jo længere forløb – desto større risiko for, at den syge overgår til permanent forsørgelse.

I Nordfyn er antallet af længerevarende sygedagpengeforløb steget de senere 1-2 år, jf. Figur 33. Stigningen har særligt fundet sted for forløb med en varighed over 26 uger, mens udviklingen i antallet af forløb over 52 uger har været mere jævn.

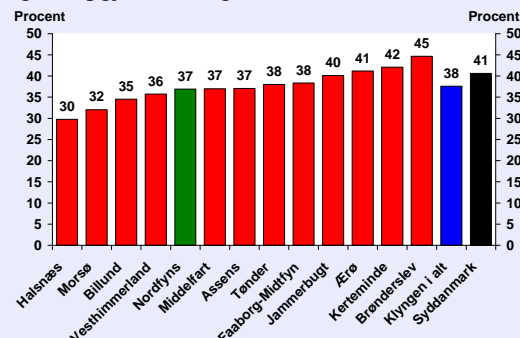
Set i forhold til sammenligningskommunerne og gennemsnittet for hele landet har Nordfyn ca. samme andel af længerevarende sygedagpengeforløb, jf. Figur 34.

Figur 33: Antallet af sygedagpengeforløb i Nordfyn med en varighed på hhv. over 26 uger og over 52. Januar 2005 til august 2010

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger
Anm.: Igangværende forløb opgjort ultimo hver måned

Figur 34: Andelen af igangværende sygedagpengeforløb der har en varighed på mere end 26 uger. Opgjort for august 2010

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger
Anm.: Igangværende forløb opgjort ultimo hver måned

Det stigende antal sager med en varighed over 26 uger øger risikoen for, at der fremadrettet i Nordfyn kan ske en vækst i antallet af personer med langvarige sygeforløb, herunder forløb som forlænges efter 52 uger og som samtidig kan føre til en stigende tilgang til de permanente forsørgelsesydelse.

4.7. Typologier af borgere i risiko for permanent forsørgelse

For at forebygge, at borgere kommer på permanent forsørgelse, er det vigtigt at kunne tegne et billede af, hvilke grupper af borgere - der i dag er på kontanthjælp eller sygedagpenge - der typisk risikerer at ende på permanente forsørgelsesydelse. Det vil sige, hvad karakteriserer typisk de borgere, som kan være på vej mod en permanent forsørgelsesydelse.

Perspektivet er, at jo mere sikkert og tidligt kommunen kan identificere disse grupper, desto mere effektivt kan der tilrettelægges og gennemføres en indsats, der forebygger at borgerne rent faktisk ender på en permanent ydelse. Der er derfor i forbindelse med analysen udarbejdet bud på typologier for, hvad der typisk karakteriserer borgere, der er i risiko for at ende på permanente forsørgelsesydelse.

Typologierne er udarbejdet med udgangspunkt i data, som er hentet på tværs af projektkommunerne på baggrund af de registerbaserede analyser, resultaterne fra sags-gennemgangene og de gennemførte interviews - samt de målgruppe- og indsatsdrøftelser, som blev gennemført på seminardagene.

Der er i typologierne sat fokus på at beskrive:

- Objektive karakteristika for personerne
- Barrierer i forhold til at finde ordinær beskæftigelse hos personerne
- Ressourcer i forhold til at finde ordinær beskæftigelse hos personerne

Objektive karakteristika

Der er identificeret en række objektive karakteristika, der kan medvirke til at udpege, beskrive og opdele de personer, der vil kunne komme til at modtage - eller som allerede i dag modtager - permanente offentlige forsørgelsesydelse. Objektive karakteristika er eks.: alder, køn, uddannelsesbaggrund, tidligere forsørgelse, mv.

Barrierer i forhold til at finde ordinær beskæftigelse

Der er i typologeringen fokus på, hvilke barrierer, der gør det vanskeligt for personerne at opnå ordinær beskæftigelse. Et overblik over barrierer er vigtigt for at kun-

ne formulere hvilke resultater, der skal opnås for grupperne og for at kunne tilrettelægge en målrettet indsats. Barrierer kan typisk opstå i forbindelse med personens sygdom, men det skal i den sammenhæng bemærkes, at samme sygdom og samme diagnose kan udgøre en højest forskellig barriere for forskellige personer. Samme type af sygdom kan i forskellige sager have større eller mindre betydning for den pågældende persons arbejdsevne.

Ressourcer i forhold til at finde ordinær beskæftigelse

Udover at fokusere på barrierer fokuserer typologierne på de enkelte undergruppers ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet og til at finde ordinær beskæftigelse. Et fokus på og et overblik over ressourcer er vigtigt for at kunne formulere hvilke resultater, der skal opnås for grupperne og for at kunne tilrettelægge en målrettet indsats. Det er via en identifikation og udvikling af borgerens ressourcer, at en truende udvikling frem mod permanent forsørgelse, skal vendes.

Ressourcer kan f.eks. være uddannelse, tidligere arbejds erfaring, faglige kompetencer, personlige og sociale kompetencer, netværk, familie og lignende, som på forskellig vis kan bringes i spil i forsøget på at åbne andre muligheder end permanent offentlig forsørgelse for undergrupperne. Også udsigten til mange år tilbage på arbejdsmarkedet betegnes som en vigtig ressource.

Bud på typologier for borgere der er i risiko for permanent forsørgelse

Med afsæt i ovennævnte overvejelser er der nedenfor beskrevet otte undermålgrupper (typologier) for, hvad der typisk karakteriserer borgere, der er i risiko for at ende på permanent forsørgelsesydelse. De otte typologier favner ikke alle situationer og er ikke gensidigt udelukkende. Der kan derfor være borgere på vej mod en permanent forsørgelsesydelse, som ikke entydigt hører til i nogen af undergrupperne eller som kan placeres i flere af grupperne.

Gruppe 1: Faglærte/ufaglærte med fysiske lidelser

Borgere i gruppen er karakteriseret ved typisk at være over 40 år, de er som regel faglærte eller ufaglærte, og de har forskellige fysiske lidelser, som oftest hænger sammen med nedslidning i deres hidtidige erhverv.

Undergruppen indeholder mange sygedagpengemodtagere, og der tegner sig et billede af denne undergruppe som personer, der enten har haft hårdt, fysisk krævende arbejde igennem en længere årrække eller personer, som har været igennem et længere sygeforløb.

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none"> • Faglærte/ufaglærte • Etnisk dansk baggrund • 40 år eller ældre • Kommer fra job • Er på sygedagpenge 	<ul style="list-style-type: none"> • Fysisk nedslidte • Lidelser i bevægeapparatet • Sygdomme i de indre organer eller andre alvorlige fysiske sygdomme • Psykiske vanskeligheder støder til efter en periode med sygdom • Svære at motivere til jobskift eller uddannelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Lang erhvervs erfaring • Uddannelse • Netværk på arbejdsmarkedet • Positiv arbejdsidentitet • Godt personligt netværk, (men ikke nødvendigvis støtte i familien til udvikling)

Analysen tyder på, at en relativt stor tilgang til permanente forsørgelsesydelse kommer fra denne gruppe. I sagsgennemgangen udgjorde gruppen af personer med lidelser i bevægeapparatet som hoveddiagnose omkring 40 %.

Gruppe 2: Kvinder med diffuse trætheds- og smertelidelser eller depression

Gruppen består af kvinder over 30 år, der lider af angst, depression, stress eller diffuse smertelidelser.

Denne gruppe anslås at udgøre omkring en femtedel af alle sager i sagsgennemgangen - med forbehold for, at indberetningerne er præcise i forhold til det forholdsvist omfattende diagnoseskema, som blev anvendt. I alt var der 29 % af sagerne, hvor hoveddiagnosen angaves at være ”psykiske lidelser”, hvori den her gennemgåede gruppe indgår.

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none"> • Kvinder over 30 år • Har ofte haft en ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet gennem flere år • Er ofte på sygedagpenge med forudgående ledighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Angst/ depression • Stress og nervøse tilstande • Personlig usikkerhed • Diffuse smertelidelser/ fibromyalgi • Kan være ofre for mobning • Ønsker at få lov at være i fred og er ikke motiveret for aktivitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Har ofte uddannelse • Har haft erhvervmæssig tilknytning og kender spillereglerne på en arbejdsplads • Har familie, men ikke nødvendigvis støtte til udvikling • De yngste i gruppen har potentielt mange år tilbage på arbejdsmarkedet • Stiller høje krav til arbejdets udførelse og kvalitet

Diffuse trætheds- og smertelidelser eller depression lægges i langt højere grad til grund for førtidspensionering af kvinder end mænd. Kun 8 mænd fik tilkendt førtidspension på baggrund af diagnosticeret fibromyalgi i 2007-2008, imens antallet af tilkendelser til kvinder på samme grundlag var 404. Samme kønsmæssige forskel kan – om end i mindre udpræget grad - ses i diagnoserne for emotionel ustabilitet, angsttilstand, mv.¹

I interviews og på seminardagen blev gruppen karakteriseret som svær at udvikle og gennemføre tilbud til – blandet andet, fordi tilbuddet kræver et veludviklet samarbejde med behandlingssystemet. Det blev i den sammenhæng bemærket, at gruppen ofte ”fredes” i behandlingssystemet i forhold til en beskæftigelsesrettet indsats, og at der i øvrigt er lange ventetider på psykologbehandling for f.eks. angst og stress.

Personerne i målgruppen vil ofte ikke være tilskyndet til aktivitet og udvikling af deres beskæftigelsesmæssige ressourcer af andre end jobcentret. Måske næsten tvært i mod – personen selv, familien, behandlingssystemet og eventuelt den faglige organisation vil ofte anse forslag og krav om aktivitet som nytteløse og krænkende.

¹ DA: Førtidspension og fleksjob, juni 2009, s. 24

Gruppe 3: Indvandrere med anden etnisk baggrund end dansk

Gruppen er karakteriseret ved at bestå af indvandrere i aldersgruppen 30-60 år med lange perioder på kontanthjælp, typisk uden uddannelse, dårlige danskundskaber, begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet og forskellige psykiske lidelser.

Der er i sagsgennemgangen ikke fokuseret specifikt på etnicitet. Men personer med anden etnisk baggrund end dansk ser ud til at kunne komme til at fylde i antallet af nytilkendegivelser af førtidspension, og i de gennemførte interviews er det klarlagt, at personer fra denne gruppe ikke sjældent vurderes at være i risiko for at ende på permanent forsørgelse – også fordi relevante tilbud skal være fokuserede på at overkomme såvel personens eventuelle smerteklager som en manglende motivation.

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none">• Fra 30-60 år• Indvandrere med anden etnisk baggrund end dansk (både vestlig og ikke-vestlig)• Over 5 år på kontanthjælp• Flest kvinder	<ul style="list-style-type: none">• Ingen uddannelse eller grundskole/ ungdomsuddannelse som højeste uddannelse• Stress/nervøsitet eller angst/depression – evt. smerteklager• Dårlige danskundskaber• Begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet i DK• Ingen positiv arbejdsidentitet – ser ikke sig selv som en del af arbejdsmarkedet• Klientgørelse, følgevirkninger af langvarige sagsforløb	<ul style="list-style-type: none">• Familie og netværk – men ofte begrænset støtte til udvikling• En vis erhvervsmæssig tilknytning• De yngste i gruppen har potentielt mange år tilbage på arbejdsmarkedet

Gruppe 4: Mænd med misbrugsproblemer

Gruppen er karakteriseret ved at bestå af mænd – oftest over 40 år - med misbrug af alkohol og/eller stoffer og typisk længere forløb på offentlig forsørgelse.

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none">• Faglærte/ufaglærte – sjældent højere uddannet• Etnisk dansk baggrund• 40 år eller ældre• En del kommer fra en skiftende erhvervsmæssig karriere med mange afbrudte beskæftigelsesforhold• Er på kontanthjælp• Misbrug af alkohol og/eller stoffer	<ul style="list-style-type: none">• Misbrug som efterhånden er uforeneligt med job• Fysisk og psykisk nedslidte• Psykiske vanskeligheder støder til efter en periode på offentlig forsørgelse• Evt. sygdomme i de indre organer eller andre alvorlige fysiske sygdomme• Isolation - beskæftigelsesmæssigt og personligt	<ul style="list-style-type: none">• En vis erhvervs erfaring• Evt. uddannelse• Har i starten af forsørgelsesperioden bevaret et netværk på arbejdsmarkedet• Har i udgangspunktet en positiv arbejdsidentitet• Har indledningsvis et personligt netværk, hvor normen er, at man er i job

Misbrugsproblemer danner baggrund for førtidspensionering af væsentligt flere mænd end kvinder. I 2007-2008 var tallene for førtidspensionering på grundlag af

skadeligt forbrug af alkohol, blandingsmisbrug og alkoholafhængighed således hhv. 752 for mænd og 245 for kvinder².

Data om gruppens størrelse er ikke identificerbare i sagsgennemgangen, men forhold til de gennemførte interviews trænger gruppen sig en smule på som en, der fylder en del og/eller mangler tilbud.

Gruppe 5: Unge med psykiske lidelser, eksklusiv psykotiske lidelser

Gruppen er karakteriseret ved at bestå af unge under 30 år med psykiske lidelser (eksklusiv psykotiske lidelser), de er ofte faldet fra uddannelse, har et begrænset netværk, har begrænset erfaring fra arbejdsmarkedet, og der er ofte en grad af misbrug.

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none"> • Under 30 år gamle • Lever ofte isoleret • Er ofte faldet ud af uddannelsessystemet uden at have færdiggjort en uddannelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Ramt af psykiske lidelser - eksklusiv psykotiske lidelser • Ingen eller meget begrænset erfaring fra arbejdsmarkedet • En vis grad af misbrugsproblemer • Begrænset selvtillid 	<ul style="list-style-type: none"> • Interesser, der kan opdyrkes og føres over i egentlig uddannelse • Har ofte gennemført en gymnasial uddannelse • Har mange år tilbage på arbejdsmarkedet

Gruppen af unge med psykiske lidelser er særligt interessant ud fra et ressourcemæssigt perspektiv, fordi personerne i den potentielt har mange år tilbage på arbejdsmarkedet. Gruppen er en smule højere repræsenteret i de registerbaserede analyser for Nordfyns Kommune end for de øvrige projektkommuner – men der er dog stadig få unge på permanente ydelser, og de, der får en sådan ydelse, har enten alvorligere psykiske lidelser eller er psykisk udviklingshæmmede.

Omvendt bekymrer denne gruppe af unge jobcentret, fordi perspektiverne for gruppen er negative.

Det angives i de gennemførte interviews, at der mangler behandlingstilbud i sundhedssystemet, som kan modtage gruppen, og som kan kombineres med en beskæftigelsesmæssig indsats.

Gruppe 6: Flygtninge med posttraumatisk stresslidelse (PTSD)

Personerne i gruppen har i mange tilfælde erfaring fra arbejdsmarkedet i såvel Danmark som hjemlandet (gælder f.eks. flygtninge fra Ex-Jugoslavien). Disse kan, efter at have fungeret godt i årevis, blive invalideret af PTSD, udløst af relativt banale hændelser såsom mindre arbejdsulykker.

²

Ankestyrelsen: Førtdspensioner: Årsstatistik 2009, s. 27

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none"> • Har haft flygtningestatus 	<ul style="list-style-type: none"> • Posttraumatisk stress – eller lignende lidelse, hvor tidligere belastninger invaliderer personen efterfølgende 	<ul style="list-style-type: none"> • Ofte mangeårig tilknytning til arbejdsmarkedet – såvel i hjemlandet som i Danmark • Gode dansk kundskaber • Ofte et velfungerende socialt netværk

Denne undermålgruppe er ikke stærkt repræsenteret i Nordfyns Kommune, men beskrives i de gennemførte interviews som meget vanskelige at arbejde med i forhold til at vende en truende udvikling frem mod en permanent forsørgelsesydelse. Behandlingsmulighederne er sparsomme, ligesom der er lang ventetid, som der generelt er for personer med psykiske lidelser.

Gruppe 7: Personer med svære sindslidelser

Gruppen består af personer med svære sindslidelser og adskiller sig blandt andet på den måde fra gruppe 5. Personerne i gruppen er ofte unge og familien og den unge har ofte tidligere haft sag i familieafdelingen. De fleste i gruppen har haft deres lidelse siden barndommen. Ankestyrelsen fandt i 2009, at 4 ud af 5 unge, som får tilkendt førtidspension, får det på baggrund af en psykisk lidelse³.

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none"> • Er ofte unge og sag kommer typisk fra Familieafdelingen • Har diagnose på en psykisk sygdom inden det fyldte 18. år 	<ul style="list-style-type: none"> • Psykisk sygdom, f.eks.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Psykoser ○ Bipolar sygdom (maniodepressiv sygdom) • Skizofreni 	<ul style="list-style-type: none"> • Mange år tilbage på arbejdsmarkedet

Gruppen er sparsomt repræsenteret i sagerne i sagsgennemgangen. Gruppen vurderes imidlertid at være meget vanskelig at gennemføre en beskæftigelsesmæssig indsats for, før en behandling er igangsat og er virksom. Også for denne gruppe er det en udfordring for jobcentret, at behandlingstilbuddene vurderes at være sparsomme.

Gruppe 8: Unge med alvorligt fysisk og/ eller psykisk handicap

Karakteristika	Barrierer	Ressourcer
<ul style="list-style-type: none"> • Helt unge med handicap, der åbenlyst gør dem ude af stand til at forsørge sig selv 	<ul style="list-style-type: none"> • Alvorlige fysiske og psykiske handicaps: <ul style="list-style-type: none"> ○ Infantil autisme ○ Downs syndrom ○ Udviklingshæmning ○ Dissemineret sclerose • Hjerneskader, mv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Støttende, personligt netværk

³

Ankestyrelsen: Førtidspensioner: Årsstatistik 2009, s. 27

Gruppen vurderes ikke at have potentiale i forhold til at opnå erhvervmæssig tilknytning.

5. Jobcentrets indsats for at begrænse permanent forsørgelse

På baggrund af ovenstående afsnit sættes i det følgende fokus på jobcenterets indsats for at begrænse tilgangen af borgere til de permanente forsørgelsesydelse. Indsatsen er belyst gennem den registerbaserede analyse og udvalgte data fra sags gennemgangen, interviews og de afviklede seminarer.

Sags gennemgangen er afrapporteret i sin helhed i et særskilt notat af den 20. december 2010: ”Permanente forsørgelsesydelse i Jobcenter Nordfyn – opsamling af sags gennemgang og interviews”. De samlede analyse- og udviklingsaktiviteter viser følgende hovedresultater:

Erhvervsrettet indsats - aktivering og tilbud

- Nordfyn Kommune ligger lidt højere end sammenligningskommunerne i forhold til anvendelsen af virksomhedsrettede aktiveringsforløb på kontanthjælpsområdet og lidt lavere på sygedagpengområdet
- Der er udarbejdet en strategi for øget anvendelse af virksomhedsrettede tilbud til kontanthjælpsmodtagere og sygedagpengmodtagere, og denne strategi kan identificeres og genfindes i sags gennemgangen
- Nordfyns Kommunes brug af delvise raskmeldinger til sygedagpengmodtagere er stigende og ligger omkring gennemsnittet for hele landet og sammenligningskommunerne
- I forhold til den gruppe af borgere, som senere tilkendes en permanent ydelse, anvendes virksomhedsrettede ikke væsentligt mindre end for andre grupper af borgere (som det ellers er typisk sker i de øvrige projektkommuner), og anvendes af deltidssygemeldinger ligger nogenlunde på samme niveau for de to grupper
- Nordfyns Kommune ligger over landsgennemsnittet i forhold aktiveringsgrad for de indsatsklare kontanthjælpsmodtagere
- Nordfyns Kommune tilkender kun i mindre grad førtidspension uden en forudgående arbejdsmarkedsrettet foranstaltning
- Analyse- og udviklingsinitiativerne viser, at de eksisterende tilbud og metoder ikke altid i tilstrækkelig omfang matcher alle grupper af borgere, der er i risiko for permanent forsørgelsesydelse

Sagsbehandling, samarbejde og koordination

- Analysen viser, at der i en række situationer er problemer med at få den beskæftigelsesrettede indsats i jobcentret til at køre parallelt med en udredning og behandling i sundhedssystemet – sygehuse, speciallæger, psykologer, praktiserende læger
- De samlede analyse- og udviklingsaktiviteter viser, at sagsbehandlingen kan svækkes af, at der er for megen fokus på borgernes barrierer og begrænsninger – og for lidt fokus på borgerens udviklingsmuligheder og potentiale. Analysen fra sags gennemgangen viser samtidig, at mange af de borgere der ender på permanente forsørgelsesydelse har en række ressourcer. Eksempelvis har en meget stor gruppe af de sygedagpengmodtagere, som ender på en permanent ydelse, en forudgående uddannelse og lang erhvervs erfaring
- De samlede analyse- og udviklingsaktiviteter viser, at Nordfyns Kommune relativt ofte tilbyder de borgere, der ender på en permanent ydelse, støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber, personlig assistance og lignende
- De samlede analyse- og udviklingsaktiviteter viser, at der ikke altid sker en tilstrækkelig tidlig identifikation og indsats for de borgere som er i risiko for at ende på permanent forsørgelse

5.1. Arbejdsmarkedsrettede tiltag forud for førtidspension

I Tabel 5 nedenfor er vist en oversigt over de foranstaltninger, som Nordfyns Kommune har igangsat umiddelbart inden en førtidspensionering. Opgørelsen er baseret på kommunens egne indberetninger til Ankestyrelsen.

Tabel 5: Fordeling af arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger til førtidspensionister umiddelbart inden tilkendelsen af førtidspension

Arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger	Nordfyns				2010	
	2007	2008	2009	2010	Klyngen	Hele landet
Ingen foranstaltninger	31%	25%	32%	33%	22%	24%
Arbejdsprøvning	36%	22%	21%	14%	20%	23%
Erhvervsmodnende/afklarende aktiviteter	5%	3%	7%	3%	7%	9%
Uddannelse som foranstaltning	4%	1%	2%	5%	3%	2%
Optræning hos arbejdsgiver	0%	3%	3%	0%	3%	4%
Hjælp til selvstændig virksomhed	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Fleksjob	9%	9%	7%	5%	13%	11%
Skånejob	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Beskyttet beskæftigelse	0%	1%	1%	0%	1%	0%
Aktivering - lov om socialpolitik	0%	7%	0%	3%	3%	4%
Aktivering - lov om arbejdsmarkedspolitik	9%	25%	21%	16%	10%	10%
Aktivering - lov om integration	2%	1%	0%	0%	0%	0%
Andre foranstaltninger	4%	4%	7%	21%	18%	12%

Kilde: Tal fra Ankestyrelsen og egne beregninger

Anm.: Tallet for 2010 er beregnet som et gennemsnit af 1. og 2. kvartal.

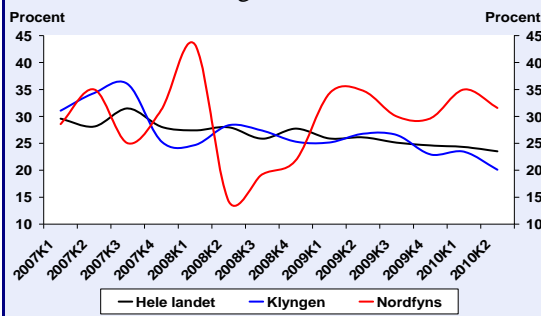
De hyppigste foranstaltninger, som igangsættes i Nordfyns Kommune er aktivering, arbejdsprøvning og fleksjob jf. tabel 5. I forhold til sammenligningskommunerne og landsgennemsnittet benytter Nordfyn i højere omfang aktivering, men til gengæld i markant mindre omfang arbejdsprøvning og fleksjob.

For ca. en tredjedel af nytilkendelserne til førtidspension i Nordfyn, gælder det, at der ikke blev foretaget nogen arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger umiddelbart inden tilkendelsen. Dette niveau er væsentligt højere end landsgennemsnittet og gennemsnittet i sammenligningskommunerne, der ligger på henholdsvis 24 og 22 pct.

Selvom der kan være situationer, hvor en førtidspensionering kan gennemføres uden forudgående foranstaltninger – f.eks. ved meget livstruede borgere – så må det alt andet lige vurderes som problematisk, at der i Nordfyn i mindre grad gennemføres foranstaltninger forud for en gennemførelse af pension end i øvrige kommuner.

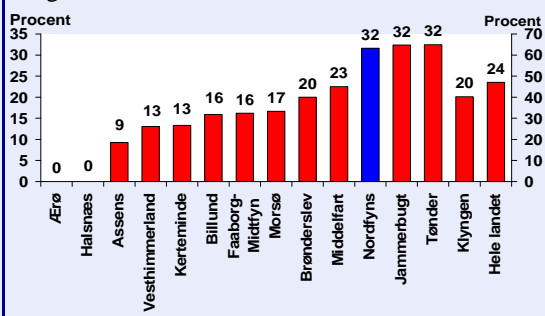
Andelen af førtidspensionister, der ikke blev omfattet af arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger, har samtidig været svingende i Nordfyn de seneste par år – fra et niveau på 29 pct. i 2007 over et niveau på 14 pct. i 2008 til 32 pct. i 2010 jf. figur 35.

Figur 35: Udviklingen i andelen af tilkendelser til førtidspension uden nogen arbejdsmarkedsrelaterede foranstaltninger

Kilde: Tal fra Ankestyrelsen og egne beregninger

Figur 36: Andel af tilkendelser til førtidspension uden nogen arbejdsmarkedsrelaterede foranstaltninger 2. kv. 2010

Kilde: Tal fra Ankestyrelsen og egne beregninger

Sammen med Jammerbugt og Tønder har Nordfyn samtidig den højeste andel af nye førtidspensionister, som ikke har oplevet arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger, blandt sammenligningskommunerne. Til sammenligning er den tilsvarende andel i sammenligningskommunerne på 20 pct., jf. figur 36.

Sagsgennemgangen har vist tilsvarende resultater:

- Tendensen genfindes i sagsgennemgangen, hvor det kun var en begrænset procentdel af sygedagpengemodtagerne og kontanthjælpsmodtagerne, som ikke havde modtaget tilbud, inden en permanent ydelse var blev tilkendt.

5.2. Aktive tilbud til modtagere af ledighedsydelse

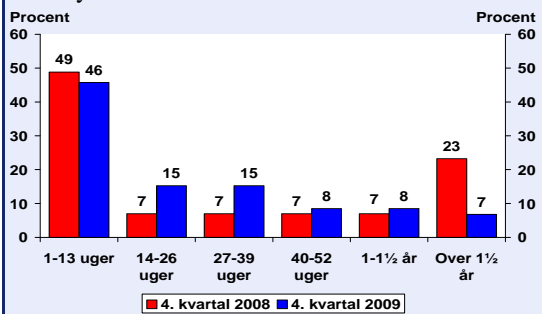
Et andet vigtigt fokus i jobcenterets indsats for at reducere tilgangen til førtidspension er, at understøtte fleksjobvisiterede i at opnå ansættelse og fastholde et fleksjob.

Det er således centralt, at ledighedsydelsesmodtagere, som mangler et fleksjob, ikke oplever længerevarende passive ydelsesforløb, hvilket kan øge risikoen for at den enkelte øger afstanden til arbejdsmarkedet og nærmer sig en situation med førtidspension.

I forhold til sammenligningskommunerne har Nordfyns Kommune set over en årrække nogenlunde samme andel af de fleksjobvisiterede, som ansættes i et fleksjob, jf. afsnit 4.3. oven for.

Indsatsen i forhold til modtagere af ledighedsydelse handler om at nedbringe varigheden af forløbene og sikre at modtagerne kommer i fleksjob. Målet er at fastholde modtagernes tilknytning til arbejdsmarkedet.

Figur 37: Varighed af forløb på ledighedsydelse i Nordfyn

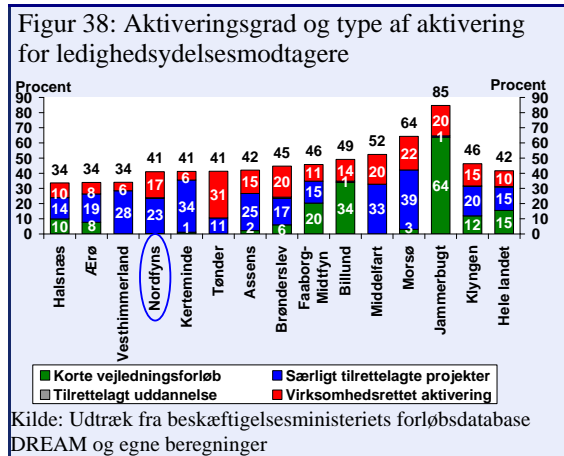

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger.

I 2009 er forløbene i Nordfyns Kommune generelt blevet lidt kortere end de var i 2008, jf. figur 37. Selvom der i 2009 kun er kun 46 pct. af forløbene, der varede mindre end 13 uger mod 49 pct. i 2008, er der samtidig kommet væsentligt færre forløb, der varer over 1½ år i 2009.

I Nordfyns Kommune aktiveres ledighedsydelsesmodtagerne i 41 pct. af ydelsesperioden, jf. figur 38. Det er en lidt lavere aktiveringsgrad end gennemsnittet i både sammenligningskommunerne og hele landet.

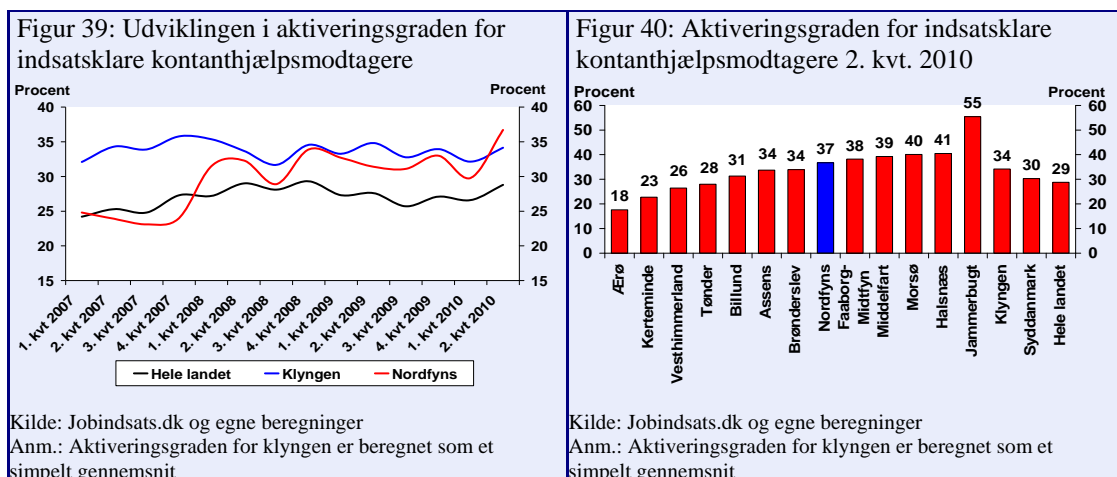
Aktiveringen af ledighedsydelsesmodtagerne vurderes særligt at kunne give gode resultater, hvis aktiveringen involverer forløb på virksomheder. I Nordfyn er ledighedsydelsesmodtagerne i virksomhedsrettet aktivering i 17 pct. af ydelsesperioden. Det er højere end gennemsnittet i sammenligningskommunerne og i hele landet.

5.3. Indsatsen for indsatsklare kontanthjælpsmodtagere

Indsatsen for kontanthjælpsmodtagere, der er i risiko for at overgå til permanent forsørgelse, handler i høj grad om via aktive tilbud at bidrage til at den enkelte kommer tættere på arbejdsmarkedet. Indsatsen er samtidig rettet mod den del af kontanthjælpsmodtagere, som typisk har en længere vej tilbage til arbejdsmarkedet, dvs. de indsatsklare kontanthjælpsmodtagere.

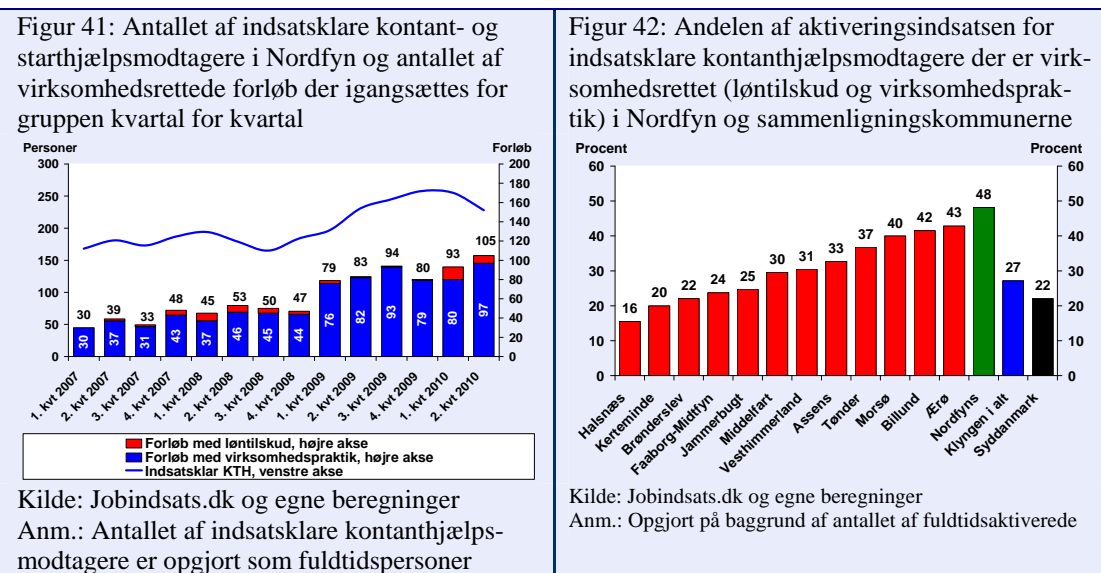
I Nordfyn har aktiveringsgraden i forhold til indsatsklare kontanthjælpsmodtagere været stigende siden 1. kvartal 2008, jf. figur 39.

Aktiveringsgraden er samtidig højere i Nordfyn end i hovedparten af sammenligningskommunerne og på landsplan, jf. figur 40.

Erfaringer viser, at virksomhedsrettede forløb har de bedste resultater i forhold til at bringe den enkelte tættere på arbejdsmarkedet. I Nordfyn er antallet af virksomhedsrettede forløb steget i den seneste årsperiode, jf. Figur 41.

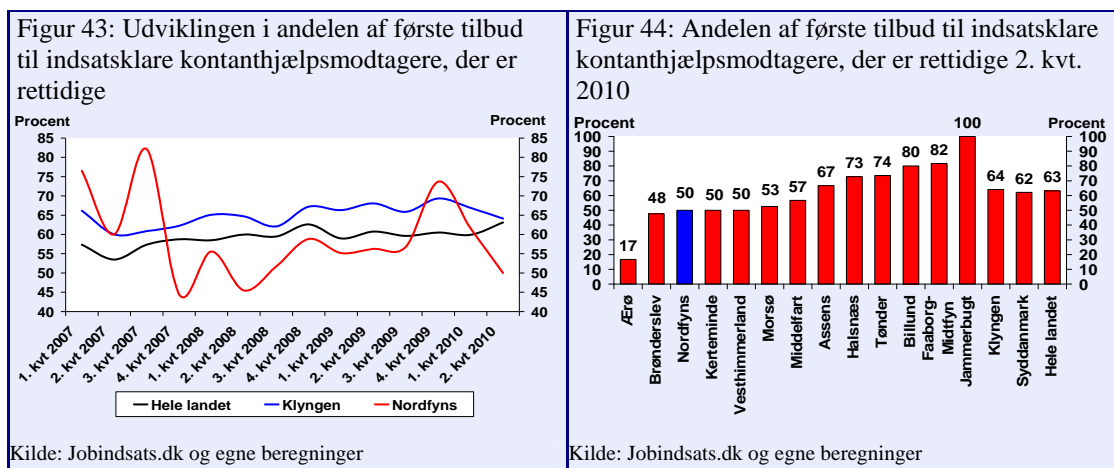
Det ses ligeledes, at Nordfyns Kommune ligger markant højere end landsgennemsnittet i forhold til andelen af den virksomhedsrettede aktivering, jf. Figur 42.

I indsatsen for kontanthjælpsmodtagerne er det også centralt at jobcentret sikrer, at den enkelte borger mødes tidligt i forløbet med aktive tilbud. Om borgerne bliver mødt tidligt med tilbud kan illustreres ved at se på, hvor mange tilbud, der lever op til kravene om rettidighed.

I Nordfyn er ca. halvdelen af tilbuddene til indsatsklare kontanthjælpsmodtagere rettidige, jf. figur 43. Andelen er – efter at den er faldet – væsentligt mindre i Nordfyn end i sammenligningskommunerne og landet som helhed.

Blandt sammenligningskommunerne er det kun i Brønderslev og Ærø, at rettidigheden er lavere end i Nordfyn, jf. figur 44. Hermed er der en stor udfordring for Jobcenter Nordfyn i at bringe rettidigheden op.

Sagsgennemgangen har uddybet de ovenstående data:

- Tendensen er den samme i sagsgennemgangen. Der anvendes relativt megen virksomhedsrettet aktivering – især i form af praktikker

5.4.Indsatsen for sygedagpengemodtagere

Jobcenterets indsats for at begrænse varigheden af sygedagpengeforløb og sikre at sygemeldte opnår en hurtig og gradvis tilbagevenden til beskæftigelse har stor betydning for tilgangsmønstret til de permanente ydelser.

En væsentlig andel af de borgere, som ender i en situation med en fleksjobvisitering eller førtidspension har et (længerevarende) sygedagpengeforløb forud, jf. i øvrigt afsnit 4.6. Samtidig har Nordfyns Kommune aktuelt en udfordring i forhold til at omfanget af længerevarende sygedagpengeforløb har været stigende de seneste år.

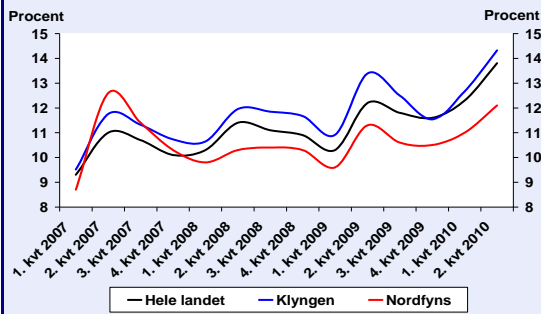
I indsatsen for at nedbringe varigheden af sygeforløb og sikre en hurtigere og holdbar tilbagevenden til beskæftigelse er der gode erfaringer med at anvende delvis raskmelding. En delvis raskmelding kan fastholde sygedagpengemodtagerens tilknytning til arbejdsmarkedet, og det øger sandsynligheden for, at den sygemeldte vender tilbage til ordinær beskæftigelse.

I de seneste tre år har andelen af sygedagpengemodtagere, der har været omfattet af delvis raskmelding, været svingende, jf. figur 45. Samtidig har Nordfyn i det meste af perioden haft en lidt mindre anvendelse af delvis raskmelding end i landet som helhed og gennemsnittet i sammenligningskommunerne.

I 2. kvartal 2010 har Nordfyn således en anvendelse af delvis raskmelding, der ligger under gennemsnittet i sammenligningskommunerne, jf. figur 46. Blandt sammenligningskommunerne er der ingen, der har en lavere anvendelse af delvis raskmelding end Nordfyns Kommune.

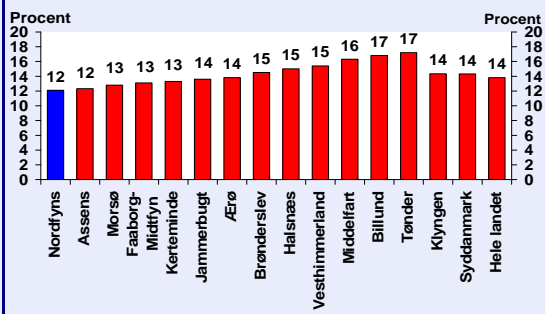
De procentvise forskelle kan kommunerne imellem synes små, men bør samtidig ses i lyset af, at det samlede antal sygedagpengeforløb i de pågældende kommuner har et omfang på ganske mange forløb og personer.

Figur 45: Udviklingen i andelen af sygedagpengemodtagere, der er omfattet af delvis raskmelding

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger
Anm.: Andelen af delvis raskmelding for klyngen er beregnet som et simpelt gennemsnit

Figur 46: Andelen af sygedagpengemodtagere, der er omfattet af delvis raskmelding 2. kv. 2010

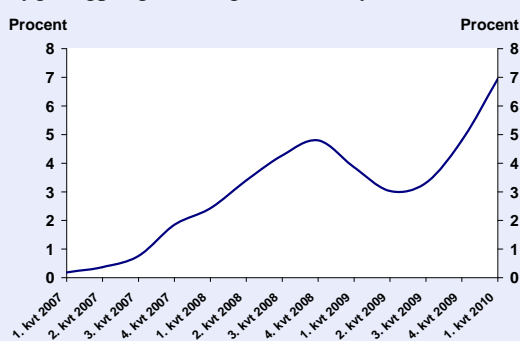

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger
Anm.: Andelen af delvis raskmelding for klyngen er beregnet som et simpelt gennemsnit

Et andet vigtigt redskab til at imødegå udviklingen af langvarige sygedagpengesforløb er iværksættelse af aktive – gerne virksomhedsrettede - tilbud, som skal medvirke til at forhindre, at den enkelte borgers sygeforsløb fører til passivitet og marginalisering.

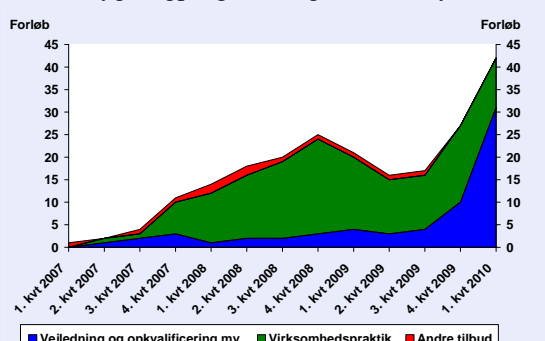
I de seneste år har aktiveringsgraden for sygedagpengemodtagere i Nordfyns Kommune været stigende, jf. Figur 47. Dog har der fra 2. kvartal 2009 været en udvikling, hvor der i mindre grad tilbydes virksomhedsrettet aktivering til sygemeldte, jf. Figur 48:

Figur 47: Udviklingen i aktiveringsgraden for sygedagpengemodtagere i Nordfyn

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger

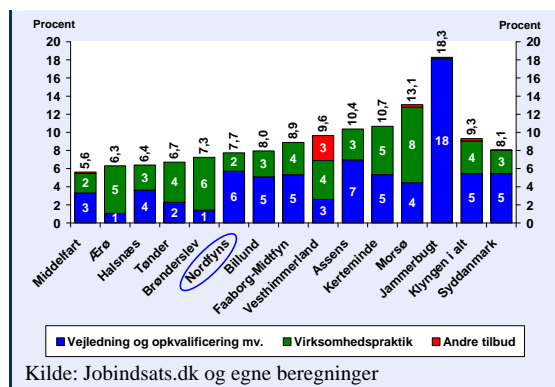
Figur 48: Udviklingen i antallet af fuldtidsaktiverede sygedagpengemodtagere i Nordfyn

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger

Figur 49: Aktiveringsgraden for sygedagpengemodtagere 1. kvartal 2010 fordelt efter redskabsfordeling

Set i forhold til sammenligningskommunerne og regionen som helhed har Nordfyns Kommune et lavere omfang af aktivering for sygedagpengemodtagere og samtidig også en lavere andel af virksomhedsrettede forløb, jf. Figur 49.

Der vurderes således generelt at være et potentiale i Nordfyns Kommune for at øge den virksomhedsrettede og aktive indsats på sygedagpengeområdet, herunder især at øge omfanget af delvise raskmeldinger, med henblik på at imødegå udviklingen med et stigende antal længerevarende sygedagpengeforløb.

Sagsgennemgangen har i denne sammenhæng vist:

- Sygedagpengemodtagere får typisk tilbud om arbejdsprøvning eller praktik, inden de slutter forløbet og ender på en permanent ydelse
- Der er ikke sjældent anvendt rundbordssamtaler og ofte anvendt delvise sygemeldinger i sager, som alligevel ender med tilkendelse af en permanent ydelse
- Der er generelt fokus på arbejdsfastholdelse og aktive sygemeldinger

5.5. Øvrige data om indsatsen fra sagsgennemgangen

Sagsgennemgangen har som nævnt omfattet en opsamling af en række data om den gennemførte sagsbehandling i sager, som er endt med tilkendelse af en permanent ydelse. Til uddybning af afsnit 5 om jobcentrets indsats har sagsgennemgangen peget på en række indsats- og sagsbehandlingsmæssige forhold, som kort skal refereres her:

- **Begrænset dialog med andre forvaltninger og afdelinger om parallel indsats**
 - Der er i sager, som i udgangspunktet synes at omfatte både beskæftigelsesmæssige, sociale, sundhedsmæssige og familiemæssige problemstillinger ikke altid samarbejde mellem jobcentret og andre relevante afdelinger i Nordfyns Kommune
- **Job- og opfølgingsplaner anvendes konsekvent**
 - Det kan konstateres, at sagsbehandlingen i Nordfyns Kommune konsekvent tager udgangspunkt i en lagt job- og opfølgingsplan
- **Bestillinger anvendes konsekvent**
 - Tilsvarende anvendes bestillinger konsekvent i forhold til tilbudsafgivelse.

6. Potentialer for udvikling af indsatsen i Nordfyns Kommune

I dette afsluttende afsnit peger rapporten på en række potentialer og strategiske og operationelle overvejelser om udvikling af den fremtidige indsats for at begrænse antallet af personer, som forsørges permanent via en offentlig ydelse.

Der er udsigt til, at antallet af personer på permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns Kommune vil stige – hvis indsatsen ikke udvikles - i de kommende år.

Det betyder, at flere borgere vil forlade arbejdsstyrken til permanent forsørgelse, og at en større gruppe af borgere vil blive marginaliseret i forhold til arbejdsmarkedet. En fremskrivning på baggrund af udviklingen i den forudgående periode viser derudover, at udgifterne på området vil stige i de kommende år.

Der vurderes på baggrund af de samlede analyse- og udviklingsaktiviteter således, at der er en række potentialer for Nordfyns Kommune i at udvikle og styrke indsatsen for at begrænse tilgang til permanente forsørgelsesydelse. Samlet set kan der peges på følgende centrale potentialer:

Potentialet i at formulere en samlet målsætning og en koordineret indsats

Graden af succes i indsatsen for at nedbringe antallet af borgere på permanente ydelser beror ifølge analyse- og udviklingsarbejdet blandt andet på, at Nordfyns Kommune på en række forskellige områder forener sine kræfter og arbejder mod et fælles mål.

Succes i indsatsen forudsætter, at forskellige forvaltninger og afdelinger tilrettelægger deres indsats, så den i størst mulig omfang er sammenhængende og koordineret – ud fra en fælles politisk målsætning om at begrænse antallet af personer, der overgår til permanent forsørgelsesydelse.

Analyse- og udviklingsaktiviteterne har vist, at der er et potentiale i, at flere afdelinger og forvaltninger arbejder mod et fælles mål ud fra fælles resultatkrav – f.eks. jobcentret, det sociale område, misbrugsområdet og socialpsykiatrien.

Potentialet i at investere i udvikling af indsatsen

Analysen viser at udgifterne til permanente forsørgelsesydelse i Nordfyns vil stige i de kommende år. Og at der skal ske en opbremsning i nytilkendelserne af permanente forsørgelsesydelse, hvis udgifterne skal holdes på det nuværende niveau eller skal falde.

Der vurderes derfor, at være et stort potentiale i at investere i at udvikle og styrke indsatsen for at forebygge og begrænse antallet af personer, der overgår til permanente forsørgelsesydelse. I den sammenhæng kan det understreges, at en ændring i udviklingen af antallet af borgere på permanent forsørgelse er en langsigtet investering, som ikke omgående kan forventes at give et afkast.

En investering i at udvikle og styrke indsatsen kan med fordel baseres på en politisk godkendt investeringsplan, hvor der bl.a. er taget stilling til, hvilke mål der skal sættes for investeringen og afkastet af investeringen, hvilke målgrupper der skal sættes på, hvilke elementer der skal udvikles i indsatsen, hvor hurtigt der skal være et afkast, og hvordan der skal følges op på investeringsplanen mv.

Potentialet i at udvikle det eksterne samarbejde

Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser, at der i en række situationer er problemer med at få den beskæftigelsesrettede indsats i jobcentret til at køre parallelt med en udredning og behandling i sundhedssystemet.

En vigtig årsag til, at borgere ikke kan få en relevant beskæftigelsesmæssig indsats kan være, at denne må afvente en helt fundamental udredning og behandling i sundhedssystemet. Nogle borgere er for syge til umiddelbart at kunne profitere af et beskæftigelsesrettet tilbud.

Det vurderes derfor, at der er et potentiale i at udvikle dialogen og samarbejdet med det regionale sundhedsvæsen omkring specielt borgere med psykiske lidelser.

Der er tilsvarende et potentiale i at fortsætte den etablerede dialog med de lokale praktiserende læger med henblik på at skabe fælles forståelse af den opgave, som jobcentret har i forhold til at støtte borgerne frem mod job eller uddannelse – og den delopgave, som lægerne har i denne sammenhæng.

Potentialet i at udvikle og øge den virksomhedsrettede indsats

Meget tyder på, at brugen af virksomhedsrettede tilbud til sygedagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere har en positiv indvirkning på, hvor mange der opnår job og selvforsørgelse.

Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser, at der i forhold til de vigtigste fødekilder til permanent forsørgelse - kontanthjælpsområdet og sygedagpengeområdet – er mulighed for at udvide anvendelsen af virksomhedsrettede tilbud. Disse tilbudstyper anvendes sjældent til de borgere, som er i risiko for at komme på permanent forsørgelse.

Der er med andre ord et potentiale i, at jobcentret udvikler og udvider sine muligheder for at skabe pladser til praktikker og optræning i private og offentlige virksomheder. En udvidelse af de virksomhedsrettede kontakter vil ligeledes kunne føre til en endnu mere effektiv indsats for arbejdsfastholdelse, herunder f.eks. til flere delvise raskmeldinger af syge borgere.

Potentialet i at arbejde med et ressourcefokus i tilgangen til borgerne

Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser, at sagsbehandlingen kan svækkes af, at der er for megen fokus på borgernes barrierer og begrænsninger – og for lidt fokus på borgerens udviklingsmuligheder og potentiale.

Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser samtidig, at mange af de borgere der ender på permanente forsørgelsesydelse har en række ressourcer. Eksempelvis har en meget stor gruppe af de sygedagpengemodtagere, som ender på en permanent ydelse, en forudgående uddannelse og lang erhvervs erfaring.

Der vurderes at være et klart potentiale i at udvikle sagsbehandlingen og indsatsen, så der i højere grad sættes fokus på de muligheder, som en borger har for at skifte erhverv eller træne sine færdigheder i andre brancher end den hidtidige – eventuelt via en uddannelse. Der er ligeledes muligheder for i endnu højere grad at arbejde med en udvikling af borgerens eget arbejdsmarkedsperspektiv og ansvar.

Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser også, at Nordfyns Kommune ikke helt konsekvent anvender revalideringsmulighederne i lovgivningen – specielt på kontanthjælpsområdet. Der er potentiale i at se mulighederne i disse revalideringsbestemmelser for de borgere, som på grund af sygdom eller nedslidning er tvunget til

at rette deres blik mod andre erhvervsmæssige muligheder og kompetenceområder, end den pågældende ellers har udnyttet i sit hidtidige arbejdsliv.

Potentialet i en tidlig og forebyggende indsats

Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser, at Nordfyns Kommune for visse af målgrupperne, som er i risiko for at ende på permanent forsørgelse, ikke har optimal opmærksomhed på tidligt i sagsforløbet at identificere borgerne i målgruppen og sætte tidligt ind med en forebyggende indsats, som har til formål at vende en truende beskæftigelsesmæssig og social deroute.

En tidlig indsats kan f.eks. have fokus på at sætte effektivt ind på at fastholde en tilknytning til en arbejdsgiver eller på at få igangsat en eventuel misbrugsbehandling som et vilkår for at modtage kontanthjælp.

Der vurderes således at være et potentiale i at udvikle og raffinere screeningsmetoder, der opfanger risikoborgerne og sender dem videre gennem de rigtige indgangsdøre til de aktiviteter og tilbud, som er mest effektive i situationen.

Potentialet i at udvikle nye tilbud og metoder

Den samlede analyse har peget på, at de eksisterende metoder og tilbud ikke i tilstrækkelig omfang matcher alle grupper af borgere der er i risiko for permanent forsørgelsesydelse. Analyse- og udviklingsaktiviteterne viser også, at en række borgere er uden tilbud i lange perioder, og der er peget på, at der mangler tilbud til visse typer af borgere.

Der vurderes derfor at være et potentiale i at udvikle nye metoder og tilbud, hvor med risikoborgere kan mødes med en effektiv indsats og aktive tilbud, som vender en truende permanent forsørgelsessituation til en situation med udstøttet job eller uddannelse.

Potentialet i at udnytte de handicapkompenserende ydelser

Nordfyns Kommune tilbyder ikke sjældent de borgere, der ender på en permanent ydelse, støtte til hjælpemidler, arbejdsredskaber, personlig assistance og lignende, mens det endnu er en mulighed. Der kan være et potentiale i at udvikle indsatsen på dette område yderligere.

Potentialet i at udarbejde mål og en konkret aktivitetsplan

Det samlede forløb omkring udarbejdelse af nærværende rapport – herunder seminardagen – har vist, at jobcentret har ambitioner og mange ideer i forhold til at udvikle indsatsen for at undgå permanent forsørgelse. Der er blandt medarbejdere og ledere et stort fokus på at identificere og arbejde med mulighederne for at udvikle og styrke indsatsen.

Der vurderes derfor at være et stort potentiale i at målrette denne ambition og udarbejde et sæt af operationelle mål for indsatsen og en tids- og aktivitetsplan for Jobcentrets udviklingsinitiativer på området – herunder at arbejde videre fra seminardagen med at opstille forandringsteorier for udvalgte delmålgrupper, der i udgangspunktet er i risiko for at ende på en permanent forsørgelsesydelse

7. Bilag 1: Data og dataindsamling

Data til den samlede analyse og afrapportering er hentet gennem

- En registerbaseret analyse
- En gennemgang af en række sager i de deltagende jobcentre
- En række interviews med ledere og medarbejdere
- En seminar dag i hvert jobcenter.

Den registerbaserede analyse er gennemført via anvendelsen af følgende datakilder: Danmarks Statistik, jobindsats.dk samt tal fra Ankestyrelsen og DREAM. Der er i et vist omfang anvendt egne beregninger på baggrund af de nævnte datakilder.

Der er endvidere gennemført en gennemgang af en række sager fra de fire deltagende kommuner, der er endt med permanente ydelser. Gennemgangen har omfattet mellem 50-100 sager pr. jobcenter. Sagsgennemgangen er gennemført af jobcentret via et netbaseret spørgeskema, som var udarbejdet af mploj i samarbejde med Beskæftigelsesregion Syddanmark og projektkommunerne.

Der er derudover gennemført en kort interviewserie med ledere og medarbejdere i hvert af de deltagende jobcentre. Der er gennemført gruppeinterview og enkeltperson-interview. Enkelte interviews er gennemført som telefoninterview. Alle interviews er gennemført efter en udarbejdet interviewguide og alle informanter er på forhånd blevet skriftligt instrueret om interviewenes temaer og fokus.

Endelig er der gennemført en seminar dag i hvert jobcenter. Formålet med seminardagen var at introducere den resultatbaserede styringsmetode og anvendelsen af forandringsteorier i tilrettelæggelsen af indsatsen. Hvert jobcenter arbejdede på seminardagen med to eller tre undermålgrupper, som de havde valgt ud på forhånd.

8. Bilag 2: Beregningseksempler på den fremtidige udvikling

Bilag 2 illustrerer udfordringen i forhold til de permanent forsørgede med en række beregningseksempler og scenarier for udviklingen. Bilaget gennemgår de forskellige scenarier med udgangspunkt dels i en fremskrivning af data og dels i forskellige grader af succes med at ændre på indsatsen.

Udviklingen i antallet af permanent forsørgede udgøres både af nytilgang og afgang. I analysen ovenfor er afgang fra permanent forsørgelse kun blevet belyst i mindre omfang, da jobcentret kun kan påvirke afgang i mindre grad.

En permanent forsørget kan afgå fra denne forsørgelse enten ved aldersbetinget afgang, dødsfald eller afgang til andre ydelser eller selvforsørgelse.

Af tabel 6 nedenfor fremgår afgang fra permanent forsørgelse i Nordfyn. Tallene for 2009 er faktiske afgange, mens tallene for 2011 og 2012 er forventede afgange. Således afgik 101 personer fra førtidspension i 2010, mens 103 personer afgik fra fleksjob og ledighedsydelse.

Tabel 6: Afgang fra permanent forsørgelse i Nordfyn i 2009-2012

Type af afgang	Førtidspension			Fleksjob og ledighedsydelse		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Afgang ved dødsfald	26	26	26	1	1	1
Aldersbetinget afgang	71	71	68	4	4	1
Afgang til andre ydelser	4	4	4	98	98	109
Afgang i alt	101	101	98	103	103	110

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og egne beregninger

Anm.: Afgangen i 2011 og 2012 er forventede afgange. Den aldersbetingede afgang er beregnet på baggrund af alderssammensætningen af de permanent forsørgede, mens afgang ved dødsfald og afgang til andre ydelser forventes at afspejle niveauet for 2010, hvor der tages højde for det stigende antal permanent forsørgede i 2011 og 2012. Det antages, at nettotilflytningen er 0.

Det fremgår, at afgang fra førtidspension sker primært i form af aldersbetinget afgang, når førtidspensionisterne overgår til folkepension. Afgangen fra fleksjob og ledighedsydelse til andre ydelser er blandt andet afgang til førtidspension, mens en lille andel går i beskæftigelse.

På grund af alderssammensætningen af førtidspensionisterne forventes det, at afgang fra førtidspension forbliver tæt på konstant i 2011 og 2012, og den konstante afgang gør det ikke lettere at nedbringe antallet af permanent forsørgede.

I boksen nedenfor er vist en række beregningseksempler i forhold til udviklingen i nytilgangen til permanent forsørgelse.

Beregningseksempler:

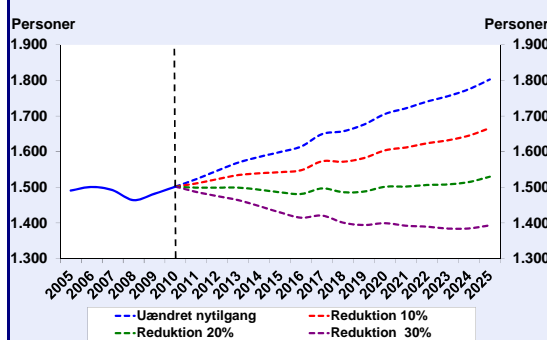
- Hvis nytilgangen fortsætter på nuværende niveau betyder det, at antallet af permanent forsørgede vil vokse med 40 personer i 2011 og 37 personer i 2012. Det betyder en stigningstakt på ca. 2,0 pct. i det samlede antal personer på permanent forsørgelse.
- Hvis det lykkes jobcentret at reducere nytilgangen med 10 pct. betyder det, at antallet af permanent forsørgede vil vokse med 17 personer i 2011 og 17 personer i 2012. Det svarer til en stigningstakt på 0,9 pct.
- Hvis jobcentret i 2012 skal fastholde antallet af permanent forsørgede på nuværende absolutte niveau, skal nytilgangen til permanent forsørgelse reduceres med ca. 18 pct.
- Hvis jobcentret i 2012 skal reducere antallet af permanent forsørgede i absolutte tal, skal nytilgangen til permanent forsørgelse reduceres mere end 18 pct.

Beregningseksemplerne ovenfor viser, at det kræver en omfattende beskæftigelsespolitisk indsats at reducere antallet af permanent forsørgede på kort sigt. Samtidig fremgår det af tabel 6 ovenfor, at afgang fra permanent forsørgelse vil forblive stort set konstant de kommende år.

Scenarierne for den fremtidige udvikling dækker imidlertid over et forskelligt billede alt efter, hvilken ydelse, der ses på. Det bemærkes dog, at ovenstående fremskrivning bygger på at bevægelserne mellem de tre ydelser vil være de samme fremover som i 2010. Derfor kan ydelserne i princippet ikke analyseres adskilt, da udviklingen i den ene ydelse påvirker udviklingen i den anden.

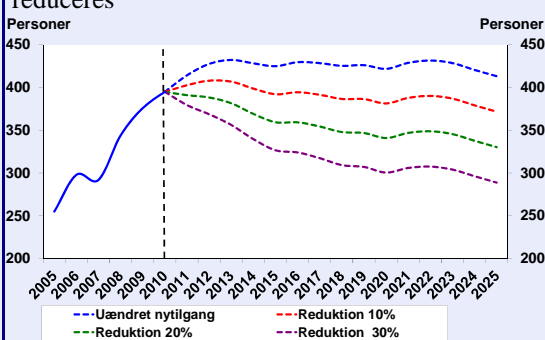
I Nordfyns Kommune har udviklingen i nytilgangen af førtidspensionister været nogenlunde konstant i fra 2005 til 2010, mens nytilgangen til ledighedsydelse og fleksjob er steget. Således fremgår det af figur 50 nedenfor, at prognosen for førtidspension viser, at selv ikke en reduktion på 20 pct. i nytilgangen til førtidspension, vil være tilstrækkelig til at nedbringe det samlede antal førtidspensionister.

Figur 50: Udvikling i antal førtidspensionister frem mod år 2025 og scenarier hvor nytilgangen til permanent forsørgelse reduceres

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM, Tal fra Ankestyrelsen, Jobindsats.dk og egne beregninger.

Figur 51: Udvikling i antal personer i fleksjob og på ledighedsydelse frem mod år 2025 og scenarier hvor nytilgangen til permanent forsørgelse reduceres

Kilde: Udtræk fra beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM, Tal fra Ankestyrelsen, Jobindsats.dk og egne beregninger.

Hvis nytilgangen reduceres med 20 pct., vil antallet af førtidspensionister stige svagt frem til 2025. Nedbringelse af antallet af førtidspensionister udgør således en meget stor udfordring for indsatsen.

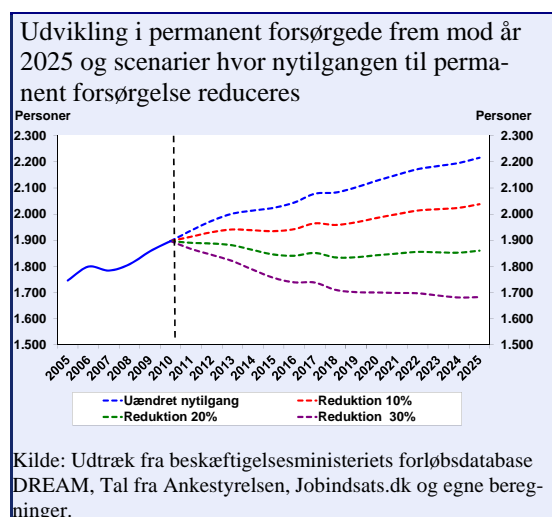
Modsat er udfordringen med fleksjob og ledighedsydelse lidt mindre. Det fremgår af figur 51, at selv hvis det ikke lykkes at mindske nytilgangen til fleksjob og ledighedsydelse overhovedet, vil det samlede antal alligevel toppe i 2015, hvorefter udviklingen vil forblive nogenlunde konstant. Skal det samlede antal imidlertid reduceres årligt fra 2010 til 2025 skal nytilgangen reduceres med op mod 20 pct.

9. Bilag 3: Fremskrivning mod år 2025

Bilag 3 oplister de antagelser, som fremskrivningen i antallet af permanent forsørgede frem mod år 2025, bygger på.

Der er tale om følgende antagelser:

- at nytilgangen til permanent forsørgelse i årene frem til 2025 vil være den samme som gennemsnittet af nytilgangen i 2009 og 2010
- at bevægelserne mellem de tre ydelser vil fremover være identiske med bevægelserne i 2010
- at aldersfordelingen i nytilgangen til permanent forsørgelse vil være den samme fremover som i 2010
- at den årlige afgang ved dødsfald eller afgang til andre ydelser svarer til niveauet i 2010, hvor der årligt korrigeres for udviklingen i det samlede antal permanent forsørgede
- at de permanent forsørgede afgår til folkepension, når de fylder 65 år.

BESKÆFTIGELSESREGION SYDDANMARK

Dannebrogsgade 3, 2. sal
5000 Odense C
Tlf. 72223800
E-mail: brsyd@ams.dk

www.brsyddanmark.dk

